VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 39 — Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai huhtik. 2 p. — Tuesday, Apr. 2, 1968

Onnitteluja LBJlle toimenpiteestään

Kennedy sanoo "ylevämielisyydeksi" sitä kun LBJ jää presidenttiehdokkuuden tavoittelusta — opiskelijat esittivät USAn edustajille onnittelumaljan juontia

Lyndon B. Johnson

Robert Kennedy

New York. — Demokraattipuolueen ehdokkuutta rauhanohjelman pohjalla tavoitteleva senaattori Robert Kennedy onnitteli maanantaina presidentti Johnsonia "ylevämielisestä" päätöksestä presidenttiehdokkuuden tavoittelusta luopumisesta ja ehdotti yhteisen kokouksen järjestämistä "kansallisen yhtenäisyyden" edistämiseksi hyväksi.

Senaattori Kennedy ylisti pres. Johnsonin "rohkeutta ja henkistä hyvänsuopaisuutta", mutta antoi ymmärtää, että Vietnamin ongelman ratkaisu vaatii hänen mielestään kauemmaksi ulottuvia toimenpiteitä.

Hän sanoi uskovansa, että rauhanasiaa voitaisiin edistää de-eskaloinnilla ja "neuvottelemalla kaikkien osapuolten kanssa" minkä hän viittasi selvästi siihen, ettei Vietnamissa päästä rauhaan ennen kuin suostutaan neuvottelemaan Kansallisen vapautusrintaman eli Vietkongin kanssa.

Kennedy tähdensi asian tätä puolta selittämällä, että rauhanneuvotteluissa huomioidaan realiteetit, joiden mukaan on huomioitava "kaikki vietnamilaiset ja vain vietnamilaiset" joiden tehtävänä on ratkaista maansa omat kohtalot.

Washington. — Samaan aikaan kun presidentti Johnson tiedotti Pohjois-Vietnamin pommituksen rajoittamisesta, ilmoitettiin myös, että Yhdysvaltain kutsuu asepalvelukseen noin 50,000 miestä.

Toronto. — Ryhmä torontolaisia rauhanpuolustajia yritti maanantaina saada USAn konsulaatin virkailijat juomaan maljan sen kunniaksi kun presidentti Johnson on päättänyt supistaa Pohjois-Vietnamin pommitusta ja luopua presidenttiehdokkuuden tavoittelusta.

Konsulaattivirastoon meni professori Chandler Davisin johdolla noin 20 mielenosoittajaa joilla oli mukanaan samppanjapullo ja neilikkakukkia (carnations).

"Me haluamme kiittää teitä. Presidentti on eronnut ja me haluamme juoda kanssanne maljan sen kunniaksi", sanoi prof. Davis.

Virkailijat kieltäytyivät juomasta onnittelumaljaa presidentti Johnsonin eropäätöksen kunniaksi, mutta mielenosoittajien mukana ollut taiteilija John Pocockin aviopuoliso Nancy Pocack antoi heille neilikkakukan ja kieltäytyi ottamasta niitä takaisin, kun hämmästyksestään selviytynyt yhdysvaltalaisvirkailija tarjosi niitä takaisin.

Ottawa. — Kommentoiden presidentti Johnsonin päätöstä Pohjois-Vietnamin pommituksen rajoittamiseksi eli supistamiseksi, pääministeri Lester B. Pearson sanoi, että vastuu sodan lopettamisesta on nyt Hanoin kannettavana. Pääministeri, sekä ulkoministeri Paul Martinkin lupasivat apuaan, mikäli sitä tarvitaan, rauhanneuvottelujen alkuun saamiseksi.

Tervehdittyään presidentti Johnsonin toimenpidettä pääministeri Pearson sanoi toivovansa, että "tässä uudessa tilanteessa Hanoin ystävät, erikoisesti Neuvostoliitto, kehoittaisivat Pohjois-Vietnamia vastaamaan myönteisesti Yhdysvaltain aloitteentekoon siten, että teurastus ja hävitys tässä traagisessa taistelussa saataisiin lopetetuksi."

Lontoo. — Britannian pääministeri Harold Wilson tiedotti maanantaina, että hän ryhtyy keskustelemaan Neuvostoliiton kanssa Vietnamin rauhanneuvottelujen mahdollisuudesta presidentti Johnsonin uuden siirron pohjalla.

Britannia ja Neuvostoliitto ovat v. 1954 Geneven konferenssin rinnakkaispuheenjohtajia.

Neuvostoliiton uutistoimisto Tass sanoi maanantaina, että presidentti Johnson jätti uudelleen huomioonottamatta Hanoin vaatimuksen kun hän (Johnson) tiedotti, että Pohjois-Vietnamin pommitus lopetetaan vain osittain.

Tassin lausunnossa viitataan siihen, että Hanoi vaatii Pohjois-Vietnamin pommitusten "täydellistä ja ehdotonta lopettamista".

Toronto. — Presidentti Johnsonin tiedotusta, että hän ei enää tavoittele presidenttiehdokkuutta, ja että hän on antanut määräyksen Pohjois-Vietnamin pommituksen de-eskaloimiseksi, nosti "rauhan boomin" minkä johdosta osakkeet nousivat New Yorkin, Toronton ja muiden finanssikeskusten pörsseissä.

Chicago. — Chicagon yliopiston opiskelijat tervehtivät LBJ:n tiedonantoa; "Me (rauhaa puolustavat opiskelijat) voitimme. Me voitimme."

Katkera häviön malja Wilsonin hallitukselle

Lontoo. — Harold Wilsonin hallitus sai viikon lopulla Britannian poliittisen historian yhden kovimman takaiskun neljässä täytevaaleissa, jolta etukäteen mainostettiin 'mini-yleisvaaleiksi'.

Työväenpuolue hävisi niissä kaikissa — äänten kukkeutumisen ollen keskimäärin 18.2 prosenttia hallituksen tukemissta oppositionin hyväksi. "Fantaastinen" ja "ennenkuulumattoman kova tappio" hallitukselle, sanoi Daily Express vaalituloksista.

Laboristien katkerin kalkki oli heillä Dundleyssa, Midlandin teollisuusalueella, mitä on kauan pidetty työväenpuolueen vahvempikuksena. Vuoden 1966 yleisvaaleissa hallituksen ehdokkaan enemmistö oli 10,022. Nyt voitti konservatiivipuolue sen paikan 11,656 äänen enemmistöllä.

Sharp tukee aseiden myynnillä USA:n sotaa Vietnamissa

Victoria. — Finanssiministeri Mitchell Sharp sanoi lauantaina täällä sanomalehtien haastattelutilaisuudessa, että Canadan tulisi tehdä kaikkensa Vietnamin sodan lopettamiseksi — ja myydä edelleen Yhdysvalloille sotatarvikkeita Vietnamissa käytettäväksi!

Liberaalipuolueen kansallisen johtajan paikkaa tavoitteleva finanssiministeri Sharp sanoi, että Canadan tulisi jatkaa Yhdysvaltain kanssa tehdyn puolustustuotantosopimuksen toteuttamista — aseiden myyntiä Vietnamin sodassa käyttämiseksi — siksi kun siitä luopumisella ei olisi mitään vaikutusta Vietnamin sotaan.

"Yhdysvallat on meidän läheisin ystävämme ja me olemme kumppanuksia monella tavalla, vaikka olemmekin eri mieltä Vietnamista. Ei ole mitään syytä luopua tästä kumpaakin meitä hyödyttävästä suunnitelmasta", sanoi mr. Sharp.

Mr. Sharp sanoi kannattavansa NORAD sopimusta, minkä jatkamisesta liittohallitus teki Washingtonissa lauantaina sopimuksen. Mutta NATO-sopimusta olisi kuitenkin tarkistettava, hän sanoi.

Tummaihoisten itsenäistyminen

Detroit. — Mustien kansallismielisten edustajakokouksessa hyväksyttiin täällä viikon vaihteessa neekerien itsenäistymisjulistus Yhdysvalloista.

Täten itsenäistyvä neekerien maa tullaan tämän päätöksen mukaan tuntemaan Sanghay tasavaltanimellä.

Uusi itsenäinen neekerien maa —Sanghay Republic—tulisi alueelle missä nyt on Mississippi,, Alabama, Georgia, South Carolina ja Lousiana osavaltiot.

Sanovat USAn ja Hanoin keskustelleen vankien vaihtamisesta

Saigon. — Täällä viikon vaihteessa julkaistun tiedon mukaan Yhdysvaltain suurlähetystön virkailijat ovat salaa keskustelleet Pohjois-Vietnamin hallituksen edustajain kanssa — ollen tämä ensimmäinen tapaaminen näille sotiville puolille tämän sodan aikana.

Tämän keskustelun väitetään tapahtuneen Vientianessa, Laosissa ja johtaneen siihen, että Yhdysvallat vapautti kolme pohjois-vietnamilaista merimiestä, jotka oli saatu USAn laivaston vangiksi heinäkuussa 1966.

Presidentti Johnson tiedoitti että hän ei tavoittele enää ehdokkuutta

Ilmoitti samalla, että hän on antanut määräyksen Pohjois-Vietnamin pommituksen supistamiseksi

Washington. — Presidentti Johnson tiedoitti sunnuntai-iltaisen televisiopuheensa lopussa, että hän ei tavoittele enää demokraattipuolueen presidentti-ehdokkuutta ensi marraskuussa pidettäviä vaaleja silmälläpitäen.

Samalla kertaa mr. Johnson ilmoitti antaneensa määräyksen P-Vietnamin pommituksen rajoittamiseksi, että siitä muodostuu ensimmäinen askel rauhanneuvotteluihin pääsemiseksi. Hän kieltäytyi kuitenkin lopettamasta kokonaan Yhdysvaltain yksipuolisia pommituksia Pohjois-Vietnamia vastaan ja antamasta lausuntoa siitä, hyväksyykö Washington Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman neuvottelukumppaniksi.

Vain kourallinen presidentin läheisempiä neuvonantajia sai etukäteen tietää näistä suunnitelmista. Hänen kerrotaan ilmoittaneen eroaikomuksestaan — ja sitä tarkoittaa kieltäytyminen presidenttiehdokkuuden vastaanottamisesta — varapresidentti Hubert Humphreylle, puolustusministeri Clark Cliffordille, ulkoministeri Dean Ruskille ja entiselle puolustusministeri Robert McNamaralle.

Presidentti Johnson esitti Yhdysvalloissa olevan syvän erimielisyyden syyksi siihen, miksi hän ei enää tavoittele puolueensa presidenttiehdokkuutta.

"Meidän omassa talossamme on nyt jakaantuneisuutta" hän sanoi ja varoitti. "Olkaa varuillanne jakaantumista ja sen rumia seurauksia vastaan."

Presidentin puheen teksti jaettiin etukäteen sanomalehtien edustajille, mutta siinä ei ollut loppukohtaa, missä mr. Johnson tiedoitti, että hän ei tavoittele puolueensa presidenttiehdokkuutta, eikä ota sitä vastaan, jos ehdokkuutta hänelle tarjotaan.

Tässä on tärkein osa siitä, mitä presidentti Johnson sanoi Vietnamista:

"Tänä iltana minä uusin tarjouksen, jonka esitin viime elokuussa Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamiseksi. Me pyydämme, että neuvottelut alkavat nopeasti, ja että niistä tulee vakavahenkiset neuvottelut rauhan kysymyksestä...

Tänä iltana, toivoen että tämä toimenpide johtaa pikaisesti rauhanneuvotteluihin, minä otan ensimmäiset askeleet sodan de-eskaloimiseksi (sodan supistamiseksi) ja me teemme sen yksipuolisesti ja heti.

"Minä kehoitan presidentti Ho Chi Minhia vastaamaan myönteisesti tähän uuteen askeleeseen rauhan hyväksi.

"Nyt kuten ennenkin, Yhdysvallat on valmiina lähettämään edustajansa mihin tahansa kokoukseen ja milloin hyvänsä keskustelemaan keinoista tämän sodan lopettamiseksi.

"Me tulemme nopeistuttamaan Etelä-Vietnamin asevoimien uudelleen aseistamista — kohdataksemme vihollisen lisääntyvän apuvoiman..."

Presidentti Johnson sanoi antaneensa määräyksen, jonka mukaan Yhdysvaltain ilmavoimat ja laivasto lopettavat heti Pohjois-Vietnamin pommituksen demilitarisoidun alueen pohjoispuolella olevaa aluetta lukuunottamatta.

Tämä tarkoittaa, hän selitti, että Pohjois-Vietnamin asutuskeskuksia ja peltoja ei enää pommiteta ja että "lähes 90 prosenttia" Pohjois-Vietnamista vapautuu pommituksen tuholta ja pommituksen pelosta.

Hän yritti oikeuttaa demilitarisoidun rajan läheisyydessä olevien alueiden pommituksen jatkamisen sillä, että sitä vaatii Vietnamissa olevien yhdysvaltalaisjoukkojen turvallisuus.

9 MAATA HYVÄKSYI SUUNNITELMAN "PAPERIKULLAN" HYVÄKSYMISEKSI

Ranska jäi sivuun Yhdysvaltain kannatuksen saaneesta suunnitelmasta, minkä jäsenmaiden tulee vielä ratifioida

Tukholma. — Yhdeksän eurooppalaista länsimmaata hyväksyi Ranskan vastarinnasta huolimatta lauantaina Yhdysvaltain siunauksen saaneen suunnitelman minkä lopullisena tavoitteena on maailman rahajärjestelmän uusiminen ns. "paperikullan" pohjalla.

Tämä sopimus, mikä alistetaan nyt Kansainvälisen rahaston — International Monetary Fundin — 107 jäsenmaan ratifioitavaksi, edustaa huomattavaa tapahtumaa maailman rahajärjestelmän historiassa. Uuden kansainvälisen rahajärjestelmän tavoitteena sanotaan olevan vaurauden edistäminen.

Ranska kieltäytyi liittymästä Tukholmassa pidetyn raha-asiain konferenssin yhteistoimintapäätökseen.

Eräitten länsimaiden tarkkailijain selostuksen mukaan tämä toimenpide eristi Ranskan varsinkin Euroopan yhteismarkkinasopimuksen viidestä jäsenmaasta, jotka antoivat kannatuksensa tälle Yhdysvaltain tukea nauttivalle ehdotukselle.

Käytännöllisesti katsoen tämä Tukholman kokouksen päätös on yhtä paljon poliittinen kuin taloudellinen, selittävät tarkkailijat sen vuoksi kun Euroopan yhteismarkkinasopimuksen muut jäsenmaat omaksuivat Ranskaa vastustavan kannan.

Yhdeksän muuta n.s. kymmenen vallan ryhmästä, hyväksyi Tukholman konferenssissa kompromissipippuratkaisun, mikä edellyttää mm. paperikultavarannon muodostamista mikä tunnetaan teknisesti "Special Drawing Rights"-nimellä. Kulta- ja dollarireserviin voidaan liittää muita varoja maailmankaupan edistämistarkoituksessa.

Konferenssiin osallistuneen erään korkeassa asemassa" olevan henkilön kerrotaan sanoneen: "Minun mielestäni suunnitelma on elinvoimainen. Otaksun sen toimivan ilman Ranskaa. Mutta kaikki kokoukseen osallistuneet pahoittelivat sitä kun Ranska jäi suunnitelmasta sivuun, sillä me olisimme halunneet päästä 100-prosenttiseen yhteistoimintaan."

Suunnitelman hyväksyneet maat ovat: Yhdysvallat, Canada, Britannia, Länsi-Saksa, Italia Belgia, Hollanti, Ruotsi ja Japani.

Ranskan sanotaan kuitenkin jättäneen mahdollisuuden siihen, että se voi ehkä osallistua myöhemmin.

Canada ja USA uusivat NORAD-sopimuksen 5 v.

"Hallitus perääntyi jälleen USAn painostuksesta, sen sijaan että seuraisi järkevää ohjelmaa", sanoi Lewis

Ottawa. — Canada ja Yhdysvallat allekirjoittivat lauantaina sopimuksen jonka mukaan Pohjois-Amerikan ilmapuolustussopimus — NORAD — on voimassa vielä seuraavat 5 vuotta.

Pääministeri Pearson julkaisi tiedon Washingtonista tapahtuneesta noottien vaihdoksesta, joiden perusteella jatketaan toukokuun 12 pnä 1958 allekirjoitettua 10-vuotista NORAD-sopimusta.

Nyt uusittua sopimusta voidaan tarkistaa milloin tahansa seuraavan 5 vuoden aikana kummankin hallituksen pyynnöstä sopimuksen lopettamiseksi edellyttäen, että tieto tällaisen pyynnön esittämisestä annetaan vuotta aikaisemmin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että Canadan ilmavoimat sidotaan yhdysvaltalaisen ylipäällystön alaisuuteen, minkä maanalainen päämaja sijaitsee Colorado Springsissa, Coloradossa. Sopimuksen tarkoituksena on puolustautua Neuvostoliiton mahdollista pommittajakonehyökkäystä vastaan.

NORADin kannattajien standarttiväitöksenä nykyisenä mannertenvälisten ohjusten aikakautena on ollut se, että Neuvostoliitolla on 1,000 pitkänmatkan pommittajaa valmiina tällaista hyökkäystä varten.

Yhdysvaltain silloinen puolustusministeri Robert McNamara sanoi viime vuonna, että Neuvostoliitolla "on vain 100 isoa pommittajakonetta" jotka voivat kahden suunnan, siis edestakaisella matkalla pommittaa Yhdysvaltoja ja lisäksi 150 sellaista konetta jotka voivat suorittaa edestakaisen pommitusmatkan Alaskaan.

NORADin sotilaallisesta arvosta on Canadassa väitelty vuosikausia. Molemmat työväenpuolueet ovat arvostelleet sitä ankarasti selittäen, ettei se anna minkäänlaista turvaa Canadalle tänä ohjuskautena.

Maaliskuun viimeisenä päivänä päättyneen talousvuoden (1967—68) aikana tämä sopimus tuli canadalaisille maksamaan $139,470,000. Julkaistujen arviointien mukaan sen kustannukset ovat maanantaina alkaneen talousvuoden aikana $134,-683,000. Yhdysvallat käyttää tämän sopimuksen puitteissa vuosittain n. $1.7 miljardia.

NDPn parlamenttiryhmän apulaisjohtaja David Lewis sanoi Ottawassa sunnuntaina, että hänen puolueensa pahoittelee sitä kun Canada uusi tämän sopimuksen.

"Minusta tuntuu, että hallitus on jälleen perääntynyt Washingtonin painostuksen johdosta sen sijaan, että se seuraisi järkevää itsenäistä ulkopoliittista ohjelmaa", hän sanoi.

VIIME TIEDOT

Saigon. — Tänä aamuna tiedoitettiin, että pelätty paiserutto-tauti on levinnyt Saigonin kaupunkiin asti. Terveysviranomaisten antamien tietojen mukaan Saigonissa on todettu 15 paiseruttotautitapausta.

New York. — Republikaanipuolueen presidenttiehdokkuutta tavoitteleva USAn entinen varapresidentti Richard Nixon sanoi maanantaina siitä kun presidentti Johnson antoi määräyksen Pohjois-Vietnamin pommituksen osittain lopettamisesta, että Yhdysvaltain tulisi "varoa viettelemystä naamioidun antautumisen hyväksymisestä".

"Minun käsitykseni mukaan pommituksen lopettaminen ei yksinään ole askel rauhaa kohti", sanoi sotaisesta ohjelmastaan tunnettu mr. Nixon. "Mutta jos USA on saanut lopulta vakuutuksen, että se tuottaa vastatoimenpiteitä, silloin voivat tulla mahdolliseksi toiset askeleet rauhaa kohti."

Milwaukee. — Rauhanohjelman perusteella USAn demokraattipuolueen presidenttiehdokkuutta tavoitteleva senaattori Eugene McCarthy hylkäsi maanantaina sen ehdotuksen, että hän liittyisi senaattori Robert Kennedyn kampanjan tukijaksi nyt kun presidentti Johnson on tiedoittanut, että hän ei tavoittele presidenttiehdokkuutta. Hän sanoi, että tämä ongelma — kysymys voimien yhdistämisestä — voidaan sovitella puolueen kansallisessa edustajakokouksessa, mikä pidetään Chicagossa elokuun 27 päivänä presidenttiehdokkaan lopullista nimittämistä varten.

New York. — Yllättäen tullut presidentti Johnsonin tiedonanto, että hän ei tavoittele enää puolueensa presidenttiehdokkuutta, jätti monta demokraattipuolueen johtohenkilöä epävarmuuteen siitä, mitä heidän pitäisi tehdä presidenttivaalikampanjan tiimoilta. Jotkut heistä sanoivat kannattavansa varapresidentti Hubert Humphreyn ehdokkuutta, jos hän virallisesti ehdokkaaksi ryhtyy.

TOINEN F-111A KONE ALAS P-VIETNAMISSA

Toiset Thaimaassa olevat F-111A lentäjät saaneet määräyksen pysyä maassa — kehitystyöhön meni toista miljardia

Saigon. — Yhdysvaltain ilmavoimien päällystö on antanut Thaimaassa olevalle neljälle F-111A taistelu-pommittajakoneelle lentokieltomääräyksen sen vuoksi kun toinenkin tällainen $6,000,000 hintainen kone menetettiin Pohjois-Vietnamin pommitusmatkalla viikon kuluessa.

Yhdysvaltalaiset sotilasviranomaiset selittivät Saigonissa sunnuntai-iltana, että tätä toista F-111A konetta "ei menetetty taistelussa", vaikka se menetettiinkin taisteluoperatiossa.

Pohjois-Vietnam tiedoitti kuitenkin, että tämä toinenkin kone ammuttiin alas lauantaina. Ensimmäinen F-111A kone ammuttiin alas torstaina, tiedoittaa Hanoi. Toisen lentokoneen sanotaan kuitenkin pudonneen Kambodzhan puolelle rajaa.

Yhdysvaltalaisten toimesta selitetään vieläkin, että torstaina menetetty kone on "viipynyt" operatiomatkalla sen sijaan, että myönnettäisiin sen menetys. Koneen kaksihenkisestä miehistöstä ei ole mitään tietoa Saigonissa.

Washington. — Yhdysvaltain kaikkein nykyaikaisimman F-111A koneen menetys Pohjois-Vietnamissa

(Jatkuu sivulla 4)

HISTORIAN YKSI EPÄOIKEUTETUIN SOTA -- KING

Washington. — Rev. Martin Luther King sanoi sunnuntaina, että jos hänen suunnittelemansa "köyhien ihmisten mielenosoitus Washingtonissa" ei tuota kongressista tuloksia, hän voi järjestää joukkomielenosoituksia demokraatti- ja republikaanipuolueen edustajakokouksien yhteyksissä.

Baptistikirkon vihitty pappi, tri King antoi tämän lausunnon pian sen jqälkeen kun oli pitänyt saarnansa Washingtonin episkopalisessa tuomiokirkossa, missä oli noin 3,000 kuulijaa.

"Me emme tule repiäksemme Washingtonia palasiksi", hän sanoi seurakunnan jäsenille. "Me tulemme saadaksemme tietää, aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin köyhyyden poistamiseksi."

Rev. King sanoi saarnansa yhteydessä edelleen, että hän vastustaa Vietnamin sotaa, minkä hän leimasi "ihmiskunnan historian yhdeksi epäoikeutetuimmaksi sodaksi.

"Se voimistuttaa taantumuksen voimia ja on saattanut meidät Vietnamin mädän hallituksen tukijan asemaan", hän sanoi.

Tämän sodan vuoksi "me pakoitamme nuoria mustaihoisia ja nuoria vaaleaihoisia miehiä tappamaan yhdessä ja sitten kun he tulevat takaisin kotiin, he eivät voi asua samassa katuneliössä.

"Meidän on valittava joko ei-väkivaltaisuus tai ei-olemassaolo", sanoi tri King saarnansa yhteydessä. "Meidän kaikkien on opittava elämään veljinä toinen toisemme kanssa tai muussa tapauksessa me tuhoudumme tyhmeliineinä."

Myöhemmin järjestämänsä sanomalehtien haastattelutilaisuudessa tri King sanoi, että Washingtonin mielenosoitus köyhyyttä vastaan alkaa huhtikuun 22 pnä ja että mielenosoitukseen osallistuvat pyrkivät keskusteluun kongressin jäsenten kanssa. Tähän mielenosoitukseen osallistuu 200—300 henkilöä. Myöhemmin saman viikon aikana mielenosoitukseen osallistuu 3,000—4,000 sitä varten valittua henkilöä.

Tri King sanoi, että joukkomarssi köyhyyttä vastaan, mikä alkaa alustavien suunnitelmien mukaan kesäkuun 15 pnä, vetää mukaansa satojatuhansia mielenosoittajia.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

LBJ:n järkevä ratkaisu

Sunnuntai-iltana Washingtonista tullut tieto presidentti Lyndon B. Johnsonin päätöksestä, ettei hän tavoittele enää puolueensa (demokraattipuolueen) presidentin ehdokkuutta, eikä ota ehdokkuutta vastaan vaikka sitä hänelle tarjottaisiin oli kieltämättä ajankohtainen ja järkevä teko.

Aivan yhtä varauksettomasti — niin tervetullut kuin sekin pääkohdiltaan oli — ei kuitenkaan voida suhtautua presidentti Johnsonin antamaan määräykseen, että Pohjois-Vietnamin pommitus ilmasta ja mereltä on lopetettava "miltei kokonaan", ja että Pohjois-Vietnamin "asutuskeskuksia ja viljapeltoja ei enää pommiteta", vaan siitä huolimatta pommitetaan edelleen Pohjois-Vietnamin alueita demilitarisoidun alueen lähettyvillä muka yhdysvaltalaissotilaiden "turvallisuuden" jms. seikkojen vuoksi. Kysyä pitää tässä yhteydessä, minkä vuoksi yhdysvaltalaissotilaitten henki on vaarassa 10,000 mailin päässä omien rajojensa ulkopuolella ja miksi ei niitä voida tuottaa kotimaahan, minne ei ole pudonnut ainoatakaan vietnamilaista tykin kranaattia eikä ammuttu yhtäkään vietnamilaiskiväärillä?

Aloitettuaan yksipuolisesti ja ilman minkäänlaista moraalista oikeutusta Pohjois-Vietnamin pommituksen, Washingtonin ja nimenomaan presidentti Johnsonin velvollisuus on ehdoitta lopettaa Pohjois-Vietnamin kaikkien alueiden pommituksen jotta päästäisiin rauhanneuvottelujen alkuun, kuten Hanoi on kerta toisensa perään vakuuttanut niistä jättiläissuurista ihmismenetyksistä ja omaisuusvahingoista huolimatta, mitä yhdysvaltalaiset hyökkääjät ovat Pohjois-Vietnamille aiheuttaneet.

Vaikka presidentti Johnson suostui maailman yleisen mielipiteen painostuksen johdosta siihen, että "lähes 90 prosenttia Pohjois-Vietnamin alueista on nyt" pommituksesta vapautettu", kuten hän sanoi, niin siitä huolimatta on sekä toivottavaa että vaadittavaa, että hänen velvollisuutensa on lopettaa ilman muuta Pohjois-Vietnamin kaikkien alueiden pommitus. Missään tapauksessa ei yleinen mielipide tule hyväksymään sitä, jos Yhdysvaltain toimesta tämän puolinaisen pommituksen lopettamisen perusteella ryhdytään järjestämään uusia eskalaatioita muka sillä perusteella, ettei toinen puoli suostu neuvottelemaan edelleen jatkuvan osittaisen pommituksen alaisena ollessaan.

Mitä taas tulee mr Johnsonin presidentin ehdokkuudesta pois jäämiseen, niin se on tietenkin hänelle ihmisenä ja poliitikkona traaginen tunnustus ennenkaikkea Vietnamin ohjelman epäonnistumisesta. Maailmarauhan ja samalla Yhdysvaltain kansallisten etujen sekä hänen oman puolueensakin tulevaisuuden kannalta katsoen mr Johnsonilla ei selvästikään ollut enää muuta kuin kaksi ulospääsytietä: sodan suuri nosi eskalatio, mikä voisi sytyttää kolmannen maailmansodan, tai sodan de-eskalaatio ja samassa yhteydessä presidentin paikalta väistyminen. Mr. Johnson neuvonantajineen valitsi jälkimmäisen ja varmasti järkevän ratkaisun — de-eskalaation ja presidentin paikan jättämisen kykenevämmille henkilöille.

Kuten jumalan myllyt, yleinen mielipide "jauhaa" hitaasti mutta sitä hienompaa työtä se tekee. Ja ken tahansa uhmaa yleisen mielipiteen vaikutusta, kuten presidentti Johnson on tehnyt kotona ja ulkomailla, hän joutuu sen vuoksi ennemmin tai myöhemmin kestämättömään asemaan. Jäämällä nyt pois presidentin ehdokkuuden tavoittelusta mr Johnson osoitti ainakin, että hänellä on sittenkin enemmän realitajua mitä on viimeaikoina hänellä luultu olevan.

Astrologit arvossa!

Nykyisessä epävakaassa kansallisessa tilanteessa monet Etelä-Vietnamin (Saigonin) upseerit ja hallitustehtävissä olevat henkilöt kääntyvät neuvoja saadakseen astrologien (tähdistä ennustajien) puoleen ehkä yhtä suuressa määrässä kuin he turvautuvat yhdysvaltalaisten neuvonantajien apuun. Saigonin yksi parhaiten tunnettu astrologi sai eräänä päivänä viime viikolla vastaanottaa 20 minuutin aikana yhden maakunnallisen apulaispäällikön, eläkkeellä olevan kenraalin ja paljon kunniamerkkejä saaneen laskuvarjokapteenin naamioidussa taistelupuvussa. Kuka tahansa itseään arvossapitävä astrologi voi pääkaupungissa (Saigonissa) vetää esiin pakan huomattavien siviili-toimenhaltijain ja keskitason upseerien käyttökortteja selitti London Observer Servicen kirjeenvaihtaja Mark Frankland viime viikolla.

Sanotaan, että "hukkuva tarttuu vaikka oljen korteen" ja meillä ei tietenkään ole mitään sitä vastaan, vaikka Saigonin viskaalit istuisivat yötä päivää tähdistä ennustajien luona tai muita horoskooppi-ennustelua lukemassa. Mutta ihmeelliseltä kuitenkin tuntuu kun meille kerrotaan, että Saigonissa mainostaa joku astrologi eli velho, että hän on 12 vuotta sitten ennustanut Saigonin nykyiselle presidentille, silloiselle nuorelle kapteenille (Nguyen Van Thieu on hänen nimensä), että hänestä tulee vielä presidentti. Tämä on sentään jotakin erikoista herran vuonna 1968 jolloin puhutaan korkeasta sivistyksestä!

Mainitun kirjeenvaihtajan mukaan astrologien antamiin "tietoihin" ja "neuvoihin" tunnutaan turvautuvan monet Saigonissa maleksivat poliitikot. Esimerkiksi yhden astrologin sanotaan kertoneen, että hän tapasi nyt varapresidenttinä olevan kenraali Nguyen Cao Kyn — miehen, kuten muistetaan, joka sanoo pitävänsä Hitleriä korkeimpana ihanteenaan — vähää ennen viime vuonna pidettyjä "vaaleja" ja neuvoneen Kyta että hänen "tulee seurata sallimustaan (destiny) vaikka näin, että hän ei voita. Ja vaikka hän voittaisikin, hän kohtaisi paljon vaikeuksia."

Kyn erään ystävän kerrotaan sanoneen, että varapresidentti (kenraali Ky) joutui kuluvan vuoden neljäntenä kuukautena suuriin vaikeuksiin.

"Kaikkein useimmin astrologien neuvoja hakemassa käy kenraali Do Mau, joka toimi Ngo Dinh Diemin hallituskauden aikana turvallisuusjoukkojen komentajana ja myöhemmin johti kaappausta Diemin kukistamiseksi. Kenraali Do Maun sanotaan käyttävän astrologiensa lahjoja hyväkseen siten, että he esittävät hänelle horoskooppi-tietoja hänen kumppaneistaan ja mahdollisten kilpailijainsa kohtaloista.

Jos huomioidaan se, kuinka äärettömän nopeasti Saigonin viskaalien niin siviili- kuin sotaherrojenkin rikastuminen tapahtuu laajakantoisen lahjus-, mustanpörssi- ja muiden pulpulimenettelyjen avulla, niin meidän käyttämämme "maailmaa" saattaa ja paljon lahjakkaampia astrologeja, horoskoopin lukijoita ja muita velhoja kuin muualla maailmassa.

HINTA- JA TULOPOLIITTINEN SOPIMUS SUOMESSA

Työmarkkinakeskusjärjestöistä vain SAJ jäi syrjään — hallituksen valtalakiesitys pikaisesti eduskunnalle

Helsinki. — (KU) — Kahdeksantoista edustavimman työmarkkina- ja etujärjestön edustajat allekirjoittivat keskiviikkona Helsingissä valtakunnansovittelija Keijo Liinamaan johdolla käydyissä neuvotteluissa syntyneen hinta- ja tulopoliittisen sopimuksen. Sen mukaan valtiovallan ja etujärjestöjen yhteisin toimin säännöstellään tämän ja ensi vuoden aikana hintoja, maksuja, vuokria ja välityspalkkioita.

Lisäksi puretaan talouselämää rasittavat indeksit, ynnä muut sidonnaisuudet sekä aloitetaan välittömästi neuvottelut ensi vuodeksi tehtävistä yksivuotisista työehtosopimuksista.

Sopimuksen mukaan kesäkuun alussa toimeenpannaan työehtosopimusten edellyttämä 3.5 prosentin palkankorotus, joulukuun lopulla eräytyvästä palkkojen indeksikorotuksesta luovutaan ja toimeenpannaan ensi vuoden alusta pennimääräinen palkankorotus suuruudeltaan 16 penniä tunnilta.

Edelleen sopimuksen mukaan tehdään maatalouden hintalakiin muutos, jonka mukaan tavoitehintoja korotetaan tämän vuoden kesäkuussa 2 prosentilla ja ensi vuoden alussa saman verran.

Hallitus tulee pikaisesti antamaan sopimukseen liittyvän valtalakiesityksen eduskunnalle. Tähän esitykseen hallitus pyytää ehdottomat valtuudet hintojen, palkkojen, maksujen ja vuokrien säännöstelemiseksi. Valtalain läpimenoon vaaditaan eduskunnan 5/6 äänten enemmistö, joten sen hyväksymiseen tarvitaan myös oppositioin kannatusta.

Tehdyn sopimuksen mukaan hallitus päättää voimassa olevan hintavalvontalain nojalla mahdollisimman laajan hintoja ja maksuja koskevan korotuskiellon toimeenpanemisesta heti ja jatkaa, kunnes esitettävän valtalain antamin valtuuksin voidaan määrätä enemmistä toimenpiteistä. Valtalakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnan viimeistään ensi viikolla.

Sopimukseen liittyy työmarkkinajärjestöjen allekirjoittama pöytäkirja työttömyys- ja tapaturmavakuutuksen, eläkkeiden ym. sosiaalisten etuuksien parantamisesta.

Sopimuksen allekirjoittivat keskiviikkona Suomen Työnantajien Keskusliitto (STK), Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto (SAK), Liiketyönantajain Keskusliitto (LK), Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto (TVK), Akava, Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto (STTK), Virkamiesliitto (VL), Virkamiesten Yhteisjärjestö (VY), Suomen Virkamiesjärjestöt (SVJ), Maataloustuottajain Keskusliitto (MK), Svenska Lantbruksproducenternas Centralforbund (SLC), sekä Maaseudun Työnantajaliitto.

Tässä vaiheessa ei Suomen Ammattijärjestö (SAJ) allekirjoittanut sopimusta. Se ei pitänyt Liinamaan paperin maatalouspoliittista kohtaa järjestöä tyydyttävänä.

SAJ:lle ei tarjottu sopimusta allekirjoitettavaksi, koska sen kanssa käydyissä neuvotteluissa ei ollut saavutettu riittävää yksimielisyyttä.

Sopimuksen toteuttaminen edellyttää valtalain säätämisen lisäksi myös maataloustulolain muuttamista. Niin ikään on vielä kaupan ja teollisuuden järjestöjen kanssa sovittava erikseen yhteistoiminnasta sopimuksen päämäärien toteuttamiseksi. Lisäksi hallitus asettaa hinta- ja palkkaneuvoston, jonka kokoonpanosta ei ole vielä tarkasti sovittu. Valtion virkamiesten palkankorotuksista, jotka noudattavat sopimuksen periaatteita ja rajoituksia, säädetään myös lailla.

Edelleen hallitus päättää ennen valtalain säätämistä jo nykyisinkin voimassaolevan hintavalvontalain nojalla mahdollisimman laajasta hintoja ja maksuja koskevasta korotuskiellosta heti.

Myös menettelytapalain uudistamiseen ryhdytään heti. Hallitus asettaa komitean tai työryhmän valmistelemaan ehdotusta, jonka pitää olla valmiina ensi vuoden heinäkuun loppuun mennessä. Uusi järjestelmä on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1970 alusta.

Järjestöt toteavat sopimuksessaan, että asetetun tavoitteen saavuttamisen kannalta on välttämätöntä, että palkka- ja työehtosopimusratkaisut vuodeksi 1969 tehdään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja niin, että ne osaltaan tukevat vakaan hinta- ja kustannustason saavuttamista. Tämän vuoksi olisi neuvottelut vuodeksi 1969 tehtävistä yksivuotisista työehtosopimuksista aloitettava välittömästi ja vuoden 1969 aikana suoritettavat yleiset palkankorotukset olisi rajoitettava työn tuottavuuden keskimääräisen nousun puitteisiin.

Edellä olevan perusteella on sovittu, että palkkoja korotetaan 1. 1. 1969 tai sen jälkeen ensiksi alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 16 penniä tunnilta. Viikko- ja kuukausipalkkojen korotus toteutetaan markkamääräisenä kertomalla mainittu pennimäärä työtuntien lukumäärällä.

Muista työehtosopimusehdoista neuvotellaan ja sovitaan työehtosopimuksen osapuolten kesken.

Voimassa olevista työehtosopimuksista poistetaan ns. indeksilauseke tai sitä vastaavat sopimusmääräykset vuoden 1968 osalta edellyttäen, että myös muut tässä sopimuksessa tarkoitetut sidonnaisuudet säädetään katkaistavaksi.

VIRKAMIEHET

Valtion virkamiesten palkkoja korotetaan vuoden 1969 alusta kuten edellä esitettyjen periaatteiden ja yleiskorotusta koskevan ratkaisun mukaisesti sekä ottaen huomioon mitä ns. menettelytapalain voimaanpanolaissa on säädetty ja mitä valtioneuvosto sen nojalla on päättänyt. Tässä tarkoitetusta palkankorotuksesta säädetään asianmukaisessa järjestyksessä lailla.

MAATALOUS

Maataloustuotteiden hintatasosta annetussa laissa säädetystä menettelystä poiketen tarkistetaan maataloustuotteiden tavoitehintoja satovuoden 1968/1969 osalta vuoden 1968 kesäkuun alussa 2 prosentilla ja vuoden 1969 tammikuun alussa 2 prosentilla. Voimassa olevaan lakiin tehdään asianmukaiset muutokset.

Mikäli vuoden 1968 loppuun mennessä on säädetty uusi, satovuoden 1969/1970 alussa voimaan tuleva maatalouden hintalaki, jätetään edellä tarkoitettu tammikuun 1969 tarkistus suorittamatta. Tällöin tullaan uuden lain perustasona pitämään kesäkuussa 1968 vahvistettua tavoitehintatasoa ja silloin vallinnutta hinta- ja kustannustasoa.

KAUPPA, TEOLLISUUS JA HINNAT

Kaupan ja teollisuuden järjestöjen kanssa sovitaan erikseen yhteistoiminnasta sopimuksen päämäärien toteuttamiseksi. Järjestöjen edellytetään yhdessä jäsenyritystensä kanssa noudattavan hinta- ja kustannustason nousun hillitsemiseksi erityistä pidättyvyyttä tavaroiden ja palvelusten hinnoittelussa ja hyväksyvän osaltaan turvautumisen hintojen ja maksujen säännöstelyyn sekä olevan valmiita yhdessä valtion asettamien elinten kanssa suorittamaan säännöstelymääräysten noudattamisen valvontaa.

VALTUUSLAIN NOJALLA TAPAHTUVA HINTA- JA PALKKASÄÄNNÖSTELY

Hintasäännöstely

Hintoja, vuokria, maksuja ja välityspalkkioita ei saa korottaa ilman valtioneuvoston tai sen asettaman hinta- ja palkkaneuvston päätöstä, lukuun ottamatta sovittua maataloustuotteiden hinnankorotusta.

Hintasäännöstely pidetään riittävän laajana ja sen valvonta suoritetaan yhteistoiminnassa elinkeinoelämän järjestöjen kanssa.

Hinta- ja palkkaneuvostossa on hintajaosto, jonka apuna ja asiain valmistelijana toimii sosiaaliministeriön hintaosasto ja jossa keskusjärjestöillä on edustus.

PALKKASÄÄNNÖSTELY

Palkkoja saadaan vuonna 1968 korottaa voimassa olevien työehtosopimusten ja niitä vastaavien sopimusten mukaisesti kuitenkin huomioon ottaen, mitä indeksiehdon poistamisesta on sovittu ja säädetty.

Palkkoja saadaan vuoden 1969 aikana korottaa edellä olevan järjestöjen sopimuksen mukaisesti. Mikäli työehtosopimuksia tai muita palkkaukseen liittyviä sopimuksia tehtäessä ei päästä yksimielisyyteen palkkaukseen liittyvistä määräyksistä, alistetaan asia hinta- ja palkkaneuvoston ratkaistavaksi.

Hinta- ja palkkaneuvostossa on palkkajaosto, jossa keskusjärjestöillä on edustus.

VALTUUSLAIN NOJALLA TAPAHUVA SIDONNAISUUKSIEN KATKAISEMINEN

Uusien indeksitalletusten vastaanotto rahalaitoksissa on lopetettu eikä niiden ottamista uudelleen käytäntöön myöhemminkään sallita. Voimassa olevien tilien indeksiehtoa noudatetaan 30. 11. 1969 asti, minkä jälkeen niiden soveltaminen päättyy. Raha- tai vakuutuslaitosten, eläkekassojen tai muiden lainanantajien myöntäminen luottojen indeksiehtojen soveltaminen lopetetaan.

Rahalaitokset saavat periä enintään 1 prosentin suuruista vuotuista lisäkorkoa niin kauan kunnes Suomen Pankin valvomille indeksitasaustileille on kertynyt indeksitalletuksille maksettavia hyvityksiä vastaava määrä.

Vuokrasopimuksiin sisältyvien indeksiehtojen soveltaminen kielletään. Mikäli vuokria tai yhtiövastikkeita on 1. 10. 1967 jälkeen sen vuoksi korotettu, että lainoista suoritettavan indeksilisän määrä on noussut, alennetaan vuokria ja yhtiövastikkeita siten, että alennus vastaa lainakustannuksissa samanaikaisesti tapahtuvaa helpotusta.

Liinamaan paperin hyväksyminen on vaikeaa mutta välttämätöntä

Tunteilu ja demagogia ei ole sama kuin työläisten etu

Helsinki. — Päivän puheenaiheena oleva Liinamaan paperi on nyt tullut ota - jätä - vaiheen otapisteeseen. SAK:n työvaliokunta on hyväksynyt sen äänin 13-6. SAK:n jäsenliitoilla on mahdollisuus sanoutua siitä irti kahden viikon kuluessa. Rakennustyöläisten liiton liittotoimikunnassa asia tulee esille ensi maanantaina, sanoi puheenjohtaja Erkki Salomaa puhuessaan viime keskiviikkona Siikarannassa.

— SAK:n työvaliokunnassa tehty päätös ei ollut helppo. Myös jäsenliittojen johdot ovat vakavan ratkaisun edessä. Liinamaan paperin hyväksyminen ei missään tapauksessa merkitse loistavan voiton kirjaamista eikä sellaista neuvottelujen tulosta, jonka johdosta ansiotaso tulee kohoamaan merkittävästi. Sen mukaan ensi vuoden alusta voimaan astuva 16 pennin tuntipalkkojen korotus merkitsee teollisuustyöntekijäin keskipalkkoihin noin 4.3%:n nousua. Rakennusalalla ammattityöntekijäin palkkojen korotus tulisi olemaan 3.5 prosentin vaiheilla. Aputyöläisten osalta vastaava prosenttiluku on luonnollisesti suurempi-

Myönteistä tässä palkankorotuksessa on nimenomaan nykyisen tilanteen huomioon ottaen sen pennimääräisyys, ts. heikoimmin palkatut saavat suhteellisesti enemmän. Myös siirtyminen yksivuotisiin sopimuksiin on oikea toimenpide. Luopuminen vuoden 1968 indeksiehdoista on kohta, joka herättää eniten epäröintiä ja arvostelua. Sen mukaan palkat eivät tosin käytännöllisesti katsoen kohoa tänä vuonna, (mahdollinen indeksikorotus tulisi 15. 12. 68) mutta indeksikorotus muodostaisi perustan vuoden 1969 palkkojen määräytymiselle.

SAK on lähtenyt siitä, että eduskunnan säätämän valtuuslain nojalla hintoja säännöstellään niin, että elinkustannukset eivät kohoa indeksiehdon nojalla maksettavia palkankorotuksia vastaavassa määrässä. Työehtosopimusten indeksiehdosta luopuminen edellyttää myös täydellistä kaikista indeksiehdoista luopumista.

Rakennusalan työntekijöiden osalta tässä on kaikkein keskeisintä rahan "hinta", ts. korko. Jos korkokanta nousee samaa vauhtia kuin se on noussut tähän mennessä, lasketaan minimikoron syksyllä olevan vähintään 15—16 prosenttia, eikä sekään ole lopullinen maksimiraja. Sen hintaisella rahalla ei tässä maassa paljon rakenneta, ei pidetä yllä työllisyyttä ja kun ei ole työtä, ei ole myöskään edellytyksiä menestyksellisiin palkkaliikkeisiin.

Demagogia ja valheet eivät tässä asiassa auta. Niihin turvautuu kuitenkin Päivän Sanomat yrittäessään uskotella, että kesäkuun alussa tuleva 3.5 prosentin tasokorotuskin mitätöitäisiin tällä sopimuksella. Sehän tulee palkansaajille ilman muuta.

Suomen kommunistit suhtautuvat myönteisesti etujärjestöjen sopimukseen

Helsinki. — Suomen kommunistisen puolueen poliittinen toimikunta päätti torstaina pitämässään kokouksessa antaa kannatuksensa etujärjestöjen sopimukselle hinta- ja kustannustason nousun ehkäisemisestä ja työttömyyden torjumisesta.

Vaikka sopimus monien osapuolten sovittelun tuloksena ei kaikilta osiltaan vastaakaan kommunistisen puolueen käsityksiä ja pyrkimyksiä, poliittinen toimikunta pitää sitä välttämättömänä työllisyyden parantamiseksi

Poliittinen toimikunta edellyttää, että sopimusta toteuttaessa ensisijaisesti on turvattava työn saanti ja ehkäistävä hintojen kohoaminen. Sen vuoksi on välttämätöntä, että hallitus saa riittävät valtuudet toteuttaa tehokkaasti hintojen, vuokrien ja muiden maksujen säännöstelyä ja että työväenliikkeen riittävä edustus hintavalvontaelimissä turvataan. Työllisyystilanteen parantamiseksi on ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin asuntorakennustoiminnan elvyttämiseksi. Pien- ja keskituloisten verorasitusta ei saa lisätä. Tämä sopimus ei myöskään saa viivästyttää peruskoulun uudistamista ja perhe-eläkelain toteuttamista. (DLP)

TUKHOLMAN KOKOUKSEN VETOOMUS KANSOILLE

Vietnamia koskeva kansainvälinen neuvottelukokous, joka pidettiin Tukholmassa maaliskuun 23—24. päivänä, on hyväksynyt päätöslauselman, jossa vedotaan vakavasti ihmisiin kaikkialla maapallolla ja kehoitetaan yhteistoimintaan sodan lopettamiseksi.

Julkaisussa vaaditaan

— Yhdysvaltoja lopettamaan kertakaikkiaan ja ilman ehtoja pommitukset ja muut sotatoimet Vietnamin Demokraattista Tasavaltaa vastaan, niin että luotaisiin suotuisat edellytykset neuvottelujen nopealle aloittamiselle Vietnamin Demokraattisen Tasavallan ja Yhdysvaltain välillä kysymyksistä, jotka koskevat Vietnamin ongelman selvittämistä Geneven sopimusten pohjalla sen lausunnon mukaisesti, jonka Vietnamin Demokraattisen Tasavallan ulkoministeri antoi 28 pnä helmikuuta 1967 ja jota hän täsmensi lausunnoissaan 29 pnä joulukuuta 1967 ja 8 pnä helmikuuta 1968.

— Yhdysvaltain ja sen liittolaisten joukkojen vetämistä pois Etelä-Vietnamin kansalle oikeutta päättää itse omista sisäisistä asioistaan Vapautusrintaman poliittisen ohjelman mukaisesti ilman mitään ulkoista asioihin puuttumista.

— Koko Vietnamin kansan oikeuden kunnioittamista ratkaista itse omat asiansa ilman ulkoista puuttumista.

Me vetoamme kaikkiin ihmisiin, kaikkiin järjestöihin kaikkiin parlamentteihin, kaikkiin hallituksiin, että ne voimistaisivat tukeaan Vietnamin kansan oikeutetulle ja sankarilliselle taistelulle riippumattomuuden, vapauden ja rauhan puolesta. Me vetoamme Amerikan kansaan, että se voimistaisi kampailuaan ja vaatisi amerikkalaisten sotavoimien paluuta Yhdysvaltoihin. Vetoamme Yhdysvaltain liittolaisiin, että ne irrottautuisivat Yhdysvaltain hallituksen sotapolitiikasta ja työskentelisivät yhdessä kaikkien hallituksien kanssa ja "toisen Amerikan" kanssa, joka tahtoo rauhaa, riippumattomuutta ja oikeudenmukaisuutta Vietnamille.

Vietnamin kansan oikea asia, joka on kaikkien kansojen asia, on voittava.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Venla Luukko, Garson Mine, Ont., täytti maanantaina huhtikuun 1. pnä 74 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin!

SKDL:n ryhmän johtoon O. Laine ja V. Virtanen

Helsinki. — Eduskuntaryhmien johtoelimissä ja valiokuntien jäsenistöissä tapahtui torstaina suuria muutoksia äskeisen hallituksen muodostamisen jälkiseurauksena.

SKDLn eduskuntaryhmä valitsi ryhmäkokouksessaan ministereiksi siirtyneiden Paavo Aition ja Anna-Liisa Tiekson sijalle ryhmän puheenjohtajaksi kansanedustaja Olavi J. Laineen ja varapuheenjohtajaksi Väinö R. Virtasen. Ryhmäkokouksessa nimettiin myös ehdokkaat useille vapautuville tai vaihtuville valiokuntapaikoille.

Keskustapuolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajaksi valittiin ed. Nestori Kaasalainen, sosdem.-ryhmän varapuheenjohtajaksi ed. Kalervo Haapasalo ja ruotsalaisen ryhmän puheenjohtajaksi C. O. Tallgren.

PÄIVÄN PAKINA

DRAMAATTISIA KÄÄNTEITÄ USA:SSA

Lyhyessä ajassa ja nimenomaan viime viikon aikana USAn poliittisessa tilanteessa on tapahtunut dramaattisia käänteitä.

USAn Vietnam-joukkojen komentaja, kenraali Westmoreland sai potkut, Robert Kennedy aloitti myrskyisen menestyksellisesti vaalikampanjansa Johnsonia vastaan, New Yorkin osavaltion republikaaninen kuvernööri Nelson Rockefeller ilmoitti luopuvansa tavoittelemasta virallista presidentin ehdokkuutta, Johnsonin tammikuinen budjettiluonnos on osoittautunut lepäävän hiekalla, dollarikriisi on kaikkea muuta kuin ratkaistu, kirjoitti Helsingissä ilmestyvän SKDLn äänenkannattaja, Kansan Uutisten "Pilkki" viime tiistaina.

Vietnamin vapautusrintaman komentaja kenraali Giap on saanut ripustaa maailman mahtavimmaksi mainostetun sotakoneiston kenttäylipäällikön päänahan vyölleen, selittää nimimerkki ja jatkaa: On syytä palauttaa mieleen, että vielä niin myöhään kuin kuluvan vuoden alussa kenraali Westmoreland kerskalli, että kuluvana vuonna amerikkalaisten joukkojen voitot Vietnamissa tulevat moninkertaistumaan. Ulkopuoliset tarkkailijat ihmettelivät kuitenkin, mitkä voitot.

Tiettävästi amerikkalaisilla on tilillään Vietnamissa pääasiassa vain pelkkiä tappioita. Westmorelandin kerskumisen päälle tuli sitten vapautusrintaman sikäläisen uudenvuodenjuhlan eli Tet'in hyökkäys jolloin sissit tunkeutuivat jopa USAn Saigonin suurlähetystöön ja 50 metrin päähän Westmorelandin komentobunkkerista sekä riistivät aloitteen itselleen kaikilla rintamilla. Vielä tämän päällekin Westmoreland kehuskeli että vapautusrintaman tuhoisa suuroffensiivi merkitsikin itse asiassa hänen omaa suurta voittoaan. Presidentti Johnson puolestaan hymyili vielä niin myöhään kuin helmikuun 19 pnä, että sotatoimet Vietnamissa ovat sujuneet hyvin, mihinkään uuteen strategiaan ei ole aiheellista ryhtyä ja vakuutti Westmorelandin pysyvän paikallaan.

Joka vähänkin tuntee sota-asioita, tietää mitä merkitsee ylipäällikön vaihdos tärkeän hyökkäysvaiheen päätteeksi. Se on tappion tunnustamista ja samalla lopun alkua.

Sotilaallisesti amerikkalaisten asiat Vietnamissa ovat ajautuneet täysin jumiin ja niin myös Johnsonin eskalaatiopolitiikka. Tämä on tiedetty jo aikoja USAn ulkopuolella ja nyt ruvetaan USAn sisäpuolella oivaltamaan tappion katkera kalkki ja sotilaallisen voiton mahdottomuus.

New Hampshiren esivaaleissa maaliskuun 12 pnä demokraattinen senaattori Eugene McCarthy löi itse asiassa presidentti Johnsonin ohi. Tämän jälkeen senaattori Robert Kennedy astui vaalitaistelunäyttämölle koottuaan murhatun veljensä vanhan taitavan esikunnan jälleen yhteen. Hänen alkumenestyksensä on ollut myrskyisä. Sekä Kennedy että McCarthy tarjoavat nyt todellista vaihtoehtoa Johnsonin Vietnamin sotapolitiikalle. Lisäksi Kennedyllä on vaihtoehtona sisäpoliittinen uudistusohjelma, missä Johnson on täysin epäonnistunut. Johnson jakaa kansan, minä tahdon sen yhdistää, on Bobin vaalitunnuksena. Tämä on naula, joka vetää yhä enemmän ja enemmän amerikkalaisten hämmentyneitä mieliä puoleensa.

Toisella puolella barrikadia, nimittäin republikaanien leirissä on tapahtunut myös yllättäviä käänteitä. Nixonin kilpailijana pidetty Nelson Rockefeller ilmoitti viime viikolla luopuvansa tavoittelemasta puolueensa presidentin ehdokkuutta. Merkillistä kyllä tähän ei kukaan usko. Rockefeller ei tosin aio osallistua mihinkään vielä edessä olevaan esivaaliin, mutta sen sijaan hän aikoo käydä puhujamatkalla kaikissa niissä 36 osavaltiossa missä esivaaleja ei suoriteta! Nixonin kannattajat ovat jo vakuuttaneet että heidän päämiehellään on jo nyt 600 valtuutettua niistä 667 valtuutetusta, jotka tarvitaan ensi elokuussa Miamissa Floridassa pidettävissä republikaanien puoluekonventissa presidenttiehdokkaan nimeämiseen. Rockefellerin linja on, että Nixon ehkä yhdistää puolueen, mutta hajottaa kansan. Nixon ei ole mikään vaihtoehto Johnsonille, Rockefeller on, sanovat hänen takanaan olevat asiantuntijat. Yllätysten sarja USAn vaalivuotena ei ole vielä suinkaan päättynyt. Suuri ulkopuolinen maailma seuraa mielenkiinnolla tapahtumien jatkoa.

Näin "Pilkki". Mutta perästä kuuluu sanoo torventekijä.

— Känsäkoura.

Urheilua

NANCY LUJITTI "WORLD CUP" OTETTAAN

Rossland, B. C. — Canadan mäkihirmu, 24-vuotias Nancy Greene lujitti sunnuntaina erinomaisen hyvällä suurpujottelulaskullaan otettaan "World Cupin" — Maailman kupin — voittamiseksi toisena peräkkäisenä vuonna.

"Mene tiikeri, mene", huusivat Nancyn sadat innokkaat kotipaikkaiset kun tämä olympialaisten kultamitalityttö suoritti laskunsa ajassa 1.26.85, mikä oli lähes sekunttia parempi toiseksi tulleen ranskattaren, Florence Steurerin aikaa. Hänen aikansa oli 1.28.41. Länsisaksatar Rosi Mittermaier tuli kolmanneksi 1.29.41.

Itävaltalainen entinen hiihtomestari Toni Sailer sanoi Nancyn suoritusta "fantastiseksi".

Miss Greene suoritti laskunsa ensimmäisenä kilpailijana. "Kestääkö aikasi" kysyttiin häneltä Nancyn ottaessa auringonlaseja pois laskun jälkeen.

"Kyllä se kestää", hän sanoi. Niin varma oli Nancy voitostaan, että hän meni suoraan laskunsa jälkeen televisiokameran eteen haastateltavaksi toisten yrittäessä rikkoa hänen aikansa.

Monimutkaisten pistelaskusäädösten perusteella Ranskan Isabelle Mirillä on vielä tilaisuus päästä tasapeliin Nancyn kanssa World Cup-kilpailussa, mutta se mahdollisuus on niin pieni, ettei sitä oteta enää juuri lainkaan huomioon. World Cupin viimeinen kilpailu on tulevan viikonlopun aikana Heavenly Valleyssa Kaliforniassa. Siitä muodostunee viimeinen kansainvälinen kilpailu Nancy Greenelle.

Kilpailusuorituksensa jälkeen Nancy Greene esitti kirjeenvaihtajille purevaa arvostelua hiihtojen amatöörisäädöksistä. "Miksi meidän pitäisi tehdä vääriävaloja olympialaisiin päästäksemme", hän kysyi. Hän viittasi hiihtäjien olympiasäädöksiä 30 mailin tuntinopeuden kattorajan-ajosäädöksiin, mitä ei kukaan yritäkään maantiellä noudattaa.

Samalla kertaa Nancy Greene antoi tietää, että hän lopettaa tänä talvena kilpailunsa. Hän sanoi hyväksyneensä päämääräksi olympialaiskullan voittamisen ja selitti, että nyt on tavoite saavutettu ja siksi on otettava joku toinen tavoite, mistä hän ei sanonut vielä tehneensä ratkaisua.

Urheilupakina

Olemme taaskin siirtyneet kevääseen ja kaikkien tähtäimessä onkin taas tulevat suurjuhlamme, voimisteluineen urheiluineen ja muine ohjelmineen. Tässä ymmärryksessä vierailikin allemerkinnyt joku aika sitten "Nikkelikylässä", selvittelemässä liiton asioita. Vieraanvaraisessa Katri ja Uuno Korven luona, vierähtikin aika nopeasti.

Uunon kanssa järjesteltiin tulevien mestaruuskilpailujen asioita ja ne saatiinkin jo hyvään kuntoon palkintolautakuntaa myöten. Näissä kilpailuissa tulee olemaan erittäin mielenkiintoisia kilpailuita, niinpä naisten viestissä on kahdella joukkueella jo kaksi kiinnitystä kummallakin, joten "loppukilpailusta" tulee ennennäkemättömän jännittävä. Myöskin miesten kiertopalkinto on jo melkein "katkolla". Katajan Henryllä on siihen jo kaksi kiinnitystä ja Hutmannilla "kokonainen", siis riippuu siitä löytyykö heidän "piittiään" ensi kesänä.

Myöskin on taas uusiakin mahtavia kiertopalkintoja tavoiteltavana. Heikki Tuuttilan, Lauri Kolarin ja Star A.C. lahjoittamista kilpailtaan ensi kerran ja voittajaa, joka niihin saa ensimmäisen kiinnityksen, on näin aikaisin vielä melko vaikea mennä ennustamaan. Mutta suurjuhlissahan sekin taas nähdään. Tarkemmin noista neljättätoista kiertopalkinnosta sitten lähempänä juhliamme.

Yhteisvoimisteluohjelmasta, jonka taaskin on laatinut Elsie Jokinen, tulee varmaan erinomainen esitys, sillä siinä on taaskin niin naisille miehille, tytöille ja pojillekin oma ohjelmansa, jotka kaikki suoritetaan yhtäaikaisesti sunnuntaipäivän päiväjuhlissa. Harjoitukset vaan ripeään alkuun kaikilla paikkakunnilla, sitä toivoo — Vaasan Jukka.

J. K. — Kiitos tässä vielä Korville kaikesta. — Sama.

Barbro vei Toinilta peninkulman mestaruuden

Kiiruna. — Ruotsalaiset olympiahiihtäjät ottivat hyvityksen torstaisella 15 kilometrillä kolmellakymmenellä kärsimilleen tappiolle Ruotsin hiihtomestaruuskilpailujen jatkuessa Kiirunassa torstaina. Mestaruuden vei Bjarne Andersson 23 sekunnin etumatkan turvin seuraavaksi sijoittuneeseen Per-Erik Erikssoniin. Anderssonin aika oli 52.25 ja kolmanneksi sijoittunut suomalaissyntyinen Bruno Avik hävisi Erikssonille puolestaan 24 sekuntia.

Grenoblen kisoissa mukana olleet hiihtäjät saivat kaikkiaan seitsemän edustajansa sopimaan kymmenen parhaan joukkoon lopullisessa tulosluettelossa. Ainastaan 18:nneksi sijoittunut Assar Rönnlund ja 26. sijan vienyt Janne Stefansson epäonnistuivat lähes täydellisesti 30 kilometrin hiihdon voittanut Algoth Fjällström ei onnistunut torstaina yhtä hyvin, vaan hän joutui tyytymään yhdeksänteen sijaan.

Naisten 10 kilometrillä oli torstaina nopein yllätysvoittajana pidetty Barbro Martinsson, joka voitti lähes minuutin toiseksi sijoittuneen Toini Gustafssonin. Lilian Olsson oli kolmas.

Tuloksia: Naisten 10 km: 1) Barbro Martinsson 38.37, 2) Toini Gustafsson 39.31, 3) Lilian Olsson 40.25

Miesten 15 km: 1) Bjarne Andersson 52.35, 2) Per-Erik Eriksson 52.48, 3) Bruno Avik 53.22.

Brundagen erottava sanotaan Mexicossa

Mexico. — Kansainvälisen olympiakomitean presidentin Avery Brundagen ilmoitus, jonka mukaan 19. kesäolympiakisat pidetään joka tapauksessa, vaikka niihin osallistuisi ainoastaan viisi eteläafrikkalaista on herättänyt laajaa suuttumusta Meksikossa, kirjoittaa sanomalehti El Dia Mexicossa.

Olympiakisaperiaatteiden rikkominen loukkaa kaikkia rehellisiä ihmisiä ja etenkin meksikolaisia kisojen järjestäjiä, sanoi tunnettu taiteilija Audardo Castellanos lehdelle antamassaan lausunnossa, jossa hän vaati Brundagen erottamista KOKn presidentin tehtävistä. Myös monet muut Meksikon sivistyneistön edustajat arvostelivat lehdessä Brundagen toimintaa.

Ruotsin Amerikan Linjan

HUVIMATKA SUOMEEN

UUSI M. S. KUNGSHOLM

Toukokuun 18 pnä

New Yorkista—Kööpenhaminaan

Sieltä edelleen

UUDELLA M. S. FINLANDIA laivalla

TOUKOKUUN 26 PNÄ Helsinkiin

Lippujen hinnat:

M. S. Kungsholm Turistiluokka. — New York/Kööpenhamina, alkaen US $261.00, halvin edestakainen lippu US $514.00.

M. S. Finlandia: Turistiluokka — Kööpenhamina /Helsinki US $45.00.

Muut laivavuorot 1968:— New Yorkista:

Gripsholm — kesäk. 7
Kungsholm — elok. 14
Gripsholm — syysk. 25
Kungsholm — jouluk. 5

Tehkää paikkatilauksenne:

VAPAUS TRAVEL AGENCY

P.O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

APU LEHDEN

IRTONUMEROITA SAATAVANA

No: 22, 5 ja 8

IRTONUMERON HINTA 55¢

postitse lähetettynä Hinta 65c

Tilatkaa osoitteella.

VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED

P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

LATINALAISEN AMERIKAN TOINEN VALLANKUMOUS

Terrori ja sen kaiku Guatemalassa

Guatemalan nykyhistoria on kertomusta vuorilla toimivista sissiryhmistä ja oikeistolaisten terroristijärjestöjen toimeenpanemista murhista, joiden kohteena ovat olleet mm. presidentti Montenegron puolueen jäsenet, jopa papit ja nunnat ja entinen kauneuskuningatar.

Valkoinen terroriaalto — laillinen ja laiton — on jatkunut Guatemalassa aina siitä alkaen kun Arbenzin hallitus 1954 kukistettiin. Viime puolentoista vuoden aikana ja varsinkin viime vuodenvaihteen tienoilla se sai muutakin maailmaa kohauttaneita muotoja.

Taustan nykytilanteelle muodostaa Ydigorasin ja Azurdian diktatuurikauden (1954—1966) terrori. Esim. vuonna 1962 järjestivät Ydigorasin apulaiset vajaan kahden kuukauden aikana yli kaksikymmentä pommiattentaattia Ciudad Guatemalan vaaleilla valittua vasemmistolaista pormestaria vastaan. Siinä sivussa sai paavin nuntiuskin pommitervehdyksen.

Ei ihme, että tällainen terrori synnytti vastarintaa, mielenosoituksia ja kapinayrityksiä, jotka nyt esiintyvät päivämäärinä sissiliikkeiden nimissä (marrask. 13 — huhtik. 12 — lokak. 20 liikkeet). Ne syntyivät valkoisesta terrorista eikä päinvastoin.

Montenegron tultua presidentiksi heinäkuussa 1966 pysäyttivät sissit toimintansa muutoksia ja terrorin loppumista odottaen. Hallitus oli luvannut maauudistusta, teiden rakentamista, kauppaa sosialististen maiden kanssa ja nimitti tunnetun vasemmistolaisen kirjailijan Miguel Angel Asturiasin Pariisin-lähettilääkseen. Mutta Montenegro oli alusta alkaen vanki. Turvallisuustoimenpiteet olivat juntan määräämän puolustusministerin käsissä ja varapresidentti Rojas hyökkäili lehdessään La Hora uudistusesityksiä vastaan. Kuvan tilanteen todellisista taustavoimista antaa Guatemalan talousministerin Isidro Lemuksen Ny Dagin kirjeenvaihtajalle Karl Stafille syksyllä 1966 antama lausunto:

"Meidän täytyy olla realisteja ja muistaa, että pohjoisessa on naapurinamme suurvalta."

AMERIKKALAISTA LÄHITAISTELUOPETUSTA

Hallituksen tärkein mies, juntan asettama puolustusministeri Rafael Arriaga Bosque sai heti alkuun tärkeää apua "pohjoisessa olevalta suurvallalta". Samassa heinäkuussa, jolloin Montenegro valittiin, saapui Ciudad Guatemalaan USAn suurlähetystöön uusi sotilasattashea John D. Webber, joka ryhtyi järjestämään upseereille lähitaisteluopetusta. Koulutusta tapahtuu Panaman kanava-alueella, USAssa ja La Cajeta-nimisellä tilalla Guatemalassa. Oikeistoterrorismi on tämän koulutuksen ansiosta laajentumistaan laajentunut.

Oikeistolaisten terrorijärjestöjen määrän tämän vuoden alussa ilmoittaa Financial Timesin Guatemala Cityssä oleva kirjeenvaihtaja Malcolm Rutherford ainakin neljäksi. Niistä kuuluisin on Manos blancos (valkoiset kädet), toisia ovat NOA ja Cadeg. Näitä terroristiryhmiä syytetään 489—4,000 ihmisen murhista heinäkuun 1966 ja syyskuun 1967 välisenä aikana. Alhaisin lukema on Guatemalan ihmisoikeuksien komitean tutkimuksen antama luku, joka ilmoitetaan epätäydelliseksi, korkein kuubalaisen Prensa Latinan

Raportti on lähetetty YKlle, jota vaaditaan painostamaan Guatemalan hallitukselta toimenpiteitä. Itse asiassa ei ole syytä uskoa presidentin jarruttavan tutkimuksia — oikeistoterroristit murhasivat hänen oman veljensä vuoden 1965 loppupuolella. Hallituksen lamatila johtuu muista syistä — terroristiryhmien väitetään pitävän tukikohtanaan United Fruitin viljelyksiä.

Guatemalan ihmisoikeuksien komission raportissa luetelluissa tapauksissa kerrotaan mm. maalisk. uun 15 pnä 1967 tapahtuneesta 11 hallituspuolueen jäsenen murhasta, viiden tuntemattomaksi ruhjotun ruumiin löytymisestä helmikuun 24 pnä samana vuonna jne.

5,000 MURHALISTALLA

Raportin laatimisen jälkeen murhat ovat lisääntyneet. Vuoden 1966 loppupuolella väitettiin julkisuudessa, että Manos blancos-järjestö oli laatinut 5,000 nimeä käsittävän listan ihmisistä, jotka se aikoo "likvidoida fyysisesti".

Oikeistolainen terrori on synnyttänyt vastaterroria. Kostetaan puolin ja toisin. Oikeistoryhmien kannalta terrori on keino ylläpitää pelkoa ja estää vastarinta. Sissien iskut vuorostaan korostavat vastarinnan olemassaoloa. Tammikuun 8 pnä tänä vuonna kidnappasi neljä konepistoolein varustautunutta miestä entisen Miss Guatemalan Rogelia Cruz Martinezin, jonka on väitetty avustaneen sissejä. Kolme päivää myöhemmin hänen alaston ruhjottu ruumiinsa löydettiin kaupungin ulkopuolelta.

Sissien vastaus tuli viikon kuluttua: USAn Guatemalassa olevan sotilaskomission päällikkö eversti John D. Webber ja laivastoattashea Ernest Munro ammuttiin ohiajaneesta autosta. "Osoite" oli mahdollisimman oikea: ilman USAta ei oikeiston terrori olisi mahdollista.

PAPIN PUHEENVUORO

Viime joulukuussa karkotettiin Guatemalasta amerikkalaiset pappisveljekset Thomas ja Arthur Melville parin muun papin ja nunnan kanssa — syytettynä sissien auttamisesta. Pastori Melville kirjoitti amerikkalaisessa katolisessa lehdessä:

"Kun hallitus ja Guatemalan harvainvalta tarttuu aseisiin ylläpitääkseen köyhyyttä ja kurjuutta, ei kukaan voi estää kansaa tarttumasta samoihin välineisiin puolustaakseen jumalan heille antamaa oikeutta olla ihminen."

Melville sanoo päättäneensä vel-

(Jatkuu sivulla 4)

Toronton kuulumisia

Toronto. — Kaunis aurinkoinen sää suosi Yrityksen päivällispäivää. Tulppaanit nostivat päätään mullasta ja vihreä nurmen alkukin antoi keväistä tunnelmaa. Yllättävän suuri määrä yleisöä oli saapunut tähän Yrityksen päivällistilaisuuteen, tuttuja ja tuntemattomia, läheltä ja kaukaa. Nuoret ja ikinuoret olivat kiihkeässä työn touhussa mutta kaikki näytti onnistuvan hyvin.

Päivällisen jälkeen siirryttiin yläsaliin. Siellä nähtiin kaikkine ihmeineen ennen näkemättömät muodit, muoti kommellukset ja kommervenkit, joista ei voi niin sanoa että ne oli taivaan lahjat sillä tuon työn ylöspano oli vaatinut paljon aikaa ja taitoa aikuisilta henkilöiltä. Mutta ilo oli meillä hirveän suuri ja varsinkin äidit ja isät näyttivät nauttivan "kultaistensa" esityksistä. Tämä oli melkein kuin kilpa-areenalla, paremmat näyttivät paremmuutensa ja tämä oli juuri mihin he pystyivätkin, tavalla tai toisella. Eipä muuta kuin kiitos vain Yrityksen puolesta, keittäjistä ompelijoihin ym. ja ennenkaikkea sille mahtavan suurelle yleisölle joka tuli mukaan.

Pääsiäis-näytelmäjuhlien aikana tavataan varmaankin vieläkin suuremmin joukoin.

* * *

"Rummage"-myynti on Don-haalilla lauantaina, huhtikuun 6, pnä kello 10 a.p. - klo 1 i.p. Ostajat, lahjoittajat ja työntekijät tervetulleita.

SCAULn v.- ja u.-seurojen väliset sisähyppykilpailut on Don-haalilla sunnuntaina huhtik 7. pnä kello 10 aamulla.

Vuotuinen näytelmäjuhla on Don-haalilla huhtik. 12, 13 jo 14 päivinä. Vastaanotto tanssit Don-haalilla huhtikuun 12. päivän iltana.

Näytelmäesitykset lauantaina ja sunnuntaina. Niistä tarkemmin tuonnempana.

J. N.

Vaativat Tonkinin päätöksen purkamista

Washington. — Edustajakamarin 29 jäsentä esitti viikon lopulla vaatimuksen, että Tonkinin päätöslauselma, minkä perusteella Johnsonin hallitus on toteuttanut täysimittaisia sota-operatioita Vietnamia vastaan, olisi purettava.

Tämä päätöslauselma hyväksyttiin kongressissa elokuun 7. pnä 1964 sen jälkeen, kun sille tiedoitettiin, että Pohjois-Vietnamin tykkiveneet olivat hyökänneet Yhdysvaltain kahta hävittäjää vastaan. Viimeaikoina on kuitenkin esitetty yhä useammin lausuntoja, joiden mukaan tällaista "hyökkäystä" Yhdysvaltain hävittäjiä vastaan ei tapahtunutkaan.

Kaikki Torontoon näytelmäjuhliin

Toronto. — Tänä vuonna pidetään kuten kaikki jo ehkä tietävätkin, Torontossa Canadan Suomalaisen Järjestön vuotuiset näytelmäfestivaalit eli näytelmä kilpailut.

Näytelmäfestivaalien tervetuliaistanssit pidetään Don haalilla 957 Broadview-kadulla perjantaina (pitkänäperjantaina) huhtikuun 12 pnä, alkaen kello 9 illalla. Tanssimusiikista tässä tilaisuudessa huolehtivat haalimme omat musiikkimiehet ja voimme olla varmoja, että vieras paikkakuntalaisetkin t u l e v a t nauttimaan tästä virkistävästä tervetuliaistilaisuudesta.

Lauantaina, huhtikuun 13 pnä alkaen kello 7.30 illalla, alkaa sitten näytelmien esitys Don haalin näyttämöllä. Saamiemme tietojen perusteella tähän suomalaisen näyttämökulttuurin vaalintajuhlaan osallistuu kaikkiaan kutusi näytelmää, joista kolme esitetään lauantai-iltana.

Sunnuntaina, alkaen kello 10 aamulla pidetään Don haalilla näytelijäin vuotuinen kokous, jossa päätetään seuraavista näytelmäjuhlista ja niiden pitopaikasta. Kokouksessa keskustellaan myöskin näytelytaiteesta yleensä ja mahdollisuuksista sen kehittämiseksi.

Myöskin sunnuntaina, mutta alkaen kello 2 ip. esitetään toiset kolme näytelmää, jotka ottavat osaa näihin kolmipäiväisiin juhlallisuuksiin.

Näytelmäfestivaaleihin osallistutaan kolmelta eri paikkakunnalta Ontriossa, Wanupista tulee yksi näytelmä, Sudburysta kaksi ja Torontosta kolme näytelmää.

Näytelmien väliajoilla tarjoillaan tietenkin haalimme emäntien toimesta hyvää kahvia jota maistellessa on mainio tilaisuus seurustella eri paikkkunnilta saapuneiden ystävien ja tuttavien kanssa.

Siis pidetäänpä mielessä, että kaikki tiet johtavat Torontoon ja pääsiäisviikonlopulla on aika, jolloin kannatta tehdä matka Torontoon nauttimaan suomalaisesta näyttämötaiteesta. — M. J. M.

Onnittelusähkeitä Mauno Koivistolle ulkomailta

Helsinki. — Pääministeri Mauno Koivisto on vastaanottanut onnittelusähkeen Neuvostoliiton pääministeriltä A. Kosyginilta tultuaan Suomen pääministeriksi. Pääministeri Koivisto lähetti torstaina vastaussähkeen.

Onnittelusähkeitä on tullut edelleen Romanian pääministeriltä Ion Maurerilta, Puolan pääministeriltä Josef Cyrankieiezilta ja suunnittelukomission puheenjohtaja Stefan Jedrychowskilta, Bulgarian pääministeriltä Todor Zhikovilta. Mongolian pääministeriltä Y. Tsedenbalilta sekä DDR:n pääministeriltä Willy Stphilta. Onnittelujen johdosta pääministeri Koivisto on esittänyt kiitoksensa.

Port Arthurista

Haloo, jospa taasen täältä Järvienpäästä pistäisi muutaman rivin, vaikka eihän tänne mitään erikoista kuulu, sillä elämä menee eteenpäin hiljaista latuaan. Toisinaan täällä on kesä, toisinaan talvi, nytkin sataa lunta niin hurjan hienosti että tulee mieleen että taisi sittenkin tulla talvi vaikka lumikin oli jo ehtinyt sulaa, sillä ainakin nyt tulee lunta ihan taivaan täydeltä, että jos tuota riittää niin kesän tulosta ei ole paljon toiveita.

Niin, elämä täällä menee eteenpäin pikku hiljaa. Naiset ainakin ovat ahkerina toiminnassa ja meitä onkin jo aika liuta. Olemme saaneet joitakin uusiakin mukaan, joka tuntuu ilahduttavalta.

Vietnamin tilanne se tekee varmaankin moneen ihmiseen ikävän vaikutuksen, kun siitä ei näytä tulevan loppua. Aina vaan rehoittaa tuo surman into. Presidentti Johnson huiskii kaikkialla ja innoissaan haluaa ehkä tappaa Vietnamin kansan sukupuuttoon. Hänellä ei taida olla sielua eikä ruumista, kun noin liehuu, tuottaen tuhoa ihmiskuntaan.

Jospa kaikki maailman ihmiset, kaikissa maissa, ymmärtäisivät ajatella että elämä voisi olla kaunista jokaiselle jos nuo raa'at sotapeikot hävitettäisiin ja tilalle asetettaisiin rauhaa rakastavat ihmiset, jotka eivät sotia kannata, vaan toimisivat ihmiskunnan pysyväisen rauhan puolesta. Mutta paljon on maailmassa vielä sotamielisiä ihmisiä. Olisi se onnen hetki kun julmat sodat loppuisivat ja ihmiset saisivat elää rauhassa.

T. SILLMAN

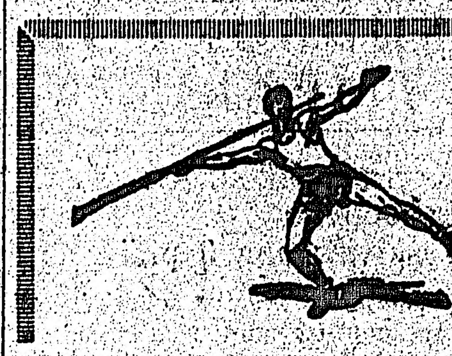

SCAU-LIITON TIEDONANTOJA

Kutsu liittokokoukseen

Kutsumme täten kaikkia liiton seuroja edustajiensa kautta osallistumaan liittokokoukseen, joka pidetään Suurjuhliemme jälkeisenä päivänä, 5 päivä elokuuta Wanupissa. Samalla huomauttaa liittotoimikunta että liittokokoukselle aiotut uudet asiat tulee liiton sääntöjen 10. pykälän mukaan olla liittotoimikunnalla viimeistään kutukakymmentä (60) päivää ennen kokousta. Samoin on seurojen ilmoitettava ne henkilöt jotka he katsoyat oikeutetuiksi saamaan liiton ansiomerkin tänä vuonna, myöskin sanottuun päivään mennessä.

Työläisurheiluterveisin.

Liittotoimikunta, P. Vaurio, siht.

POLIITTINEN ROTUSYRJINTÄ TIUKKENEE ETELÄ-AFRIKASSA

Kapkaupunki. — Etelä-Afrikan hallitus esitti tiistaina parlamentille kolme lakiesitystä, joiden tarkoituksena on täydentää maan poliittista rotusyrjintää.

Jos esitykset hyväksytään laeiksi, jakaantuu Etelä-Afrikan sisäpolitiikka tarkasti valkoihoisten ja muiden alueisiin. Yksi roturyhmä ei esitysten mukaan saa puuttua toisen ryhmän poliittisiin asioihin ja värilliset (sekarotuiset) eivät enää saa olla edustettuina parlamentissa.

Lakiesitykset merkitsevät melko varmasti kuoliniskua Etelä-Afrikan pienelle liberaaliselle puolueelle, jolla ei tosin ole edustajaa parlamentissa, mutta jonka jäsenistö edustaa eri rotuja.

Esitykset tuottanevat myös pahoja haittoja usean rodun muodostamalle edistyspuolueelle, jolla on yksi edustaja parlamentissa — Helen Suzman, ei-valkoihoisten väestöryhmien oikeuksien hellittämätön puolustaja, joka on valittu parlamenttiin Johannesburgin varakkaasta Houghtonin vaalipiiristä.

Yhdessä lakiesityksessä ehdotetaan nykyisen värillisten neuvoston valtuuksien ja velvollisuuksien laajentamista niin, että neuvostosta itse asiassa tulisi värillisten oma parlamentti. Neuvostossa on 40 vaaleilla valittua ja 20 suoraan nimitettyä jäsentä.

Toisen esityksen tarkoituksena on poistaa värillisten edustus kansalliskokouksessa sen jälkeen kun parlamentin nykyinen toimikausi päättyy vuonna 1971. Nykyisen lain mukaan värillisillä on oikeus valita neljä valkoihoista edustajaa parlamenttiin.

Kolmannessa lakiesityksessä kielletään yhden väestöryhmän puuttuminen minkään toisen poliittiseen toimintaan. Sillä kielletään myös kaikkia poliittisia puolueita ottamasta vastaan taloudellista apua ulkomailta.

Maksim Gorkille muistolaatta Kojon kartanoon

Helsinki. — Torstaina paljastettiin Koijärvellä Kojon kartanossa Maksim Gorkin muistolaatta, jossa on seuraava teksti: "Kirjailija Maksim Gorki on saanut turvapaikan tässä kartanossa 3 kuukauden ajan vuonna 1906." Tilaisuudessa oli arvovaltainen edustus Neuvostoliiton suurlähetystöstä. Paikalla oli myös SN-Seuran, Koijärven kunnan ja Forssan kaupungin edustajia sekä lehtimiehiä.

Muistolaatta paljastettiin SN-Seuran Forssan osaston toimesta Gorkin syntymän 100-vuotispäivänä Kojon Kartanon nykyisen omistajan rouva Helga Lehtisen ystävällisellä myötävaikutuksella. Laatta kiinnitettiin kartanon seinään pääsisäänkäytävän vierelle. Paljastuspuheen piti SN-Seuran Forssan osaston puheenjohtaja Akseli Mansikkala. Sen jälkeen puhui Neuvostoliiton suurlähetystön edustaja lähetystöneuvos V. S. Hlopin kiittäen kartanon omistajaa ja laatan kiinnittäjiä.

Gorki saapui Kojon kartanoon tsaarin santarmien ahdistamana vuoden 1906 alussa ja oli siellä maaliskuun loppuun. Gorkin saattajina olivat Akseli Gallen-Kallela ja hänen vaimonsa ja vastaanottajina kartanon silloinen omistaja Ernst Wahen ja siellä kotiopettajana toiminut kirjailija Bertel Gripenberg. Myös Sakari Pälsi oli hankkeessa mukana.

Gorkin syntymän 100-vuotispäivän johdosta oli Forssan kaupunginkirjastossa yleisötilaisuus, jossa kirjailija Erkki Vala esitelmöi Gorkin tuotannosta. — ME.

MITÄ TÄYTTÄNYT?

Pian sen jälkeen kun nuoripari oli palannut kuherrusmatkaltaan, morsian paistoi ensimmäisen kanan. Aviomiehen sitä leikatessa kysyi hän että "Millä sinä täytit kanan, rakkaani?"

"Ei minun tarvinnut sitä täyttää," vaimo vastasi. "Se ei ollut tyhjä.'

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Bvld,
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO 6-8815

Rahastonhoitaja: Len Bostrom
58 McNairn Ave, Toronto 12, Ont.
Puhelin HU 1-3551

Liiton Naisjaosto: Martha Turkia
592 Woodbine Ave. Apt. 18
Toronto 8, Ont.
Puhelin 691-3477

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Minnie Vainio, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä tiistaina, alkaen klo 7.30 illalla. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Tilatkaa uusi, loistelias ja ajankohtainen julkaisu kauttamme.

NYT UUSI LOISTELIAS TASKU-KUVA-LEHTI

MM MAAILMA JA ME

MAAILMA JA ME on värikkään loistelias uudentyyppinen kuvalukemisto. Kirjan kokoisena ja kiiltokansisena se on mukava sujauttaa taskuun ja ottaa esiin missä vain. Vaihteleva sisältö, n. 150 sivua tekstiä ja kuvia, jokaiselle jotakin.

Poimintoja sisällöstä: Marsalkka Rokossovskin ja Pauluksen adjutantin muistelmia Stalingradin taisteluista ● Kreikka tänään ● Kiitääkö ruoka? ● Lääkärin sana neurooseista ● Kremlin aarteet ● Munavarkaissa meren pohjoisella ● Onko ennätysten raja lähellä? ● Jääkiekon rappuleikkiä ● Tilastollinen ylioppilas ● Krokodiilin hymyä ja paljon muuta mielenkiintoista ja hauskaa.

Tilatkaa MAAILMA JA ME! Täyttäkää oheinen kuponki ja postittakaa se jo tänään.

MM TILAUSKUPONKI MAAILMA JA ME

Tilaajan nimi

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Irtonumeroita saatavana kustannusliikkeemme kirjakaupoista Sudburysta ja Port Arhturista

Irtonumerot 60c Postitse lähetettynä 70c

Tilaushinta Canadaan tilattuna: 1 vk $5.75

Tilatkaa osoitteella: VAPAUS PUBLISHING COMPANY LTD 100 Elm Street W., Sudbury, Ont.

MUISTILISTA

Markkinakomitean kokous pidetään Finnish-haalilla ensi keskiviikkona huhtikuun 3. päivänä kello 7 illalla. Markkinat lähestyvät, siis jokainen asiaankuuluva paikalleen.

Invalidit-näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tiistaina ja perjantaina kello 6 illalla.

Perintö-näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tiistaina klo 7.30 ja torstaina kello 7 illalla.

Näytelmä "Vastamyrkky" esitetään Wanupin haalilla huhtikuun 6 pnä alkaen kello 8 illalla. Lopuksi tanssitaan. Hyvä soitto!

Wanupin Visan kokous pidetään Velma ja Allan Kavenin kodissa huhtikuun 15. alkaen kello 7.30 illalla. Joukolla kokoukseen, please!

Wanupin osaston kokous pidetään Wanupin haalilla 22. huhtikuuta alkaen kello 7.30 illalla. Kaikkien läsnäolo välttämätön. Uudet jäsenet tervetulleita.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VUOKRATTAVANA

KAKSI RATTISTA MIESTÄ SAA asunnon 41 Dufferin St. Puhelin 673-7836. (28. 30. 2.)

Kirjeenvaihtoon halutaan

Kaksi miellyttävää, pitkää ja hyvän toimen omaavaa nuortamiestä toivoisivat kirjeenvaihtokumppaneita miellyttävistä neitosista. Nimimerkillä:

"KARKAUS VUOSI"
P. O. Box 373, Snowdon Post Office
Montreal, Que.

(2—4—6)

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Tehkää Suomi-matkanne
BALTIC STEAMSHIP LINES'in
matkustajalaivalla
"ALEXANDR PUSHKIN"
Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja.

Kulkuvuorot Montrealista:
HUHTIKUUN 29
TOUKOKUUN 29
KESÄKUUN 29
ELOKUUN 28
SYYSKUUN 16
LOKAKUUN 17

Kulkuvuorot Helsingistä:
TOUKOKUUN 15
KESÄKUUN 15
HEINÄKUUN 14
ELOKUUN 31
LOKAKUUN 2

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan "Intermediate"-kauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin $314.00.

Tehkää paikkatilauksenne osoitteella:
VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONT.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

Karnevaalikomitea kokoontuu keskiviikkona 3 pnä

Vuotuisia kevätkarnevaaleja eli kansanomaisemmin "markkinatansseja" järjestävä komitea kokoontuu Finnish haalilla keskiviikkona, huhtikuun 3. päivänä, kello 7 illalla.

Tässä tilaisuudessa saadaan myös yksityiskohtaisemmat tiedot siitä, kuinka paljon ja minkälaisia lahjoituksia on jo tähän mennessä ovipalkinnoiksi saatu.

Mikäli käsitöiden tekijöillä ja muiden lahjojen valmistajilla on työnsä valmiina, ne otetaan kiitollisuudella vastaan tässä tilaisuudessa. Yleisenä tavoitteena on, että markkinatanssipaikan juhlasali tulee jälleen "koreaksi", mutta siihen tarvitaan noin kuutisenkymmentä erilaista ovipalkintoa. Kiitos vaan jo saaduista ja vielä tulevista lahjoituksista.

— Makkaratikun veistäjä.

Vähäluminen maaliskuu Sudburyssa

Sudburyn alueella oli tänä vuonna poikkeuksellisen vähäluminen ja suhteellisen leuto maaliskuu.

Koko kuukauden aikana satoi lunta ainoastaan 2.4 tuumaa, jota pienempää määrää on sitä valkoista ainetta saatu maaliskuussa vasta v. 1915. Normaalisesti maaliskuussa tulee lunta Sudburyn seudulla 12.9 tuumaa. Viime vuonna sitä tuli 8.7 tuumaa.

Maaliskuu oli myös erittäin leuto. Yhtä leutoa maaliskuuta on haettava kymmenen vuoden takaa. Keskilämpö oli nyt 25.2 astetta, vastaavan normaaliluvun ollessa 20.2 astetta. Kymmenen vuotta sitten, eli v. 1958 oli keskilämpö ennätystasossa, 28,5 astetta. Viime vuonna se oli 18.8 astetta.

Maaliskuun lämpimämpänä päivänä oli (yöllä) 27 astetta ja (päivällä) 53 astetta. Kylmintä oli maaliskuun 3. jolloin elohopea laski 3 astetta alapuolelle nollan.

Sadevettä saatiin kuukauden aikana .88 tuumaa, ollen se lähellä normaalimäärää, mikä on .81 tuumaa.

Vuoden 1967—68 talven yhteenlaskettu lumimäärä on tähän mennessä 68 tuumaa, mikä on paljon normaalia vähempi.

Brasilialainen tohtori Marcelino G.Candau on nimitetty maailman terveysjärjestön (WHO) pääjohtajaksi uudeksi viisivuotiskaudeksi. Nimitys vahvistettiin WHO:n kokouksessa Genevessä toukokuussa.

SUDBURY FOOTWEAR
& MAKI CO-OP
SHOE REPAIR
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN"
keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!
K. S. Stanislavski:
Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa
447 SIVUA
HINTA NID. $2.60

K. S. Stanislavski (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luoja, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".

Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan ihmisen halun kehittämää käytännön ammatillisuutta.

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing
COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

Nivelreumatismiyhdistys toimii Sudburyssakin

Canadan reuma- ja nivelreumayhdistyksen (Canadian Arthritis and Rheumatism Society) kampanjan johtaja Mrs. Ross Morrison vieraili äskettäin muutamia päiviä Sudburyssa.

Yhdistyksen Sudburyn osasto perustettiin marraskuussa 1967 ja sen presidentiksi tuli mr. Bruce Mooney.

Tämä osasto järjestää Sudburyssa foorumin missä keskustellaan reumasta ja nivelreumasta.

Paneelikeskusteluun osallistuu yksi tai kaksi spesialistia Torontosta ja lisäksi esitetään filmejä. Kielenkääntäjiä tulee myös tilaisuuteen paikalletulevien hyväksi.

Osaston johtokunta toivoo voivansa muodostaa naisten apujärjestön erinäisten tehtävien edistämiseksi. Tarkoitus on järjestää ensimmäinen yleinen ilta syyskuussa mikä on erikoinen nivelreumakuukausi, kertoi Mrs. Francis Ross lehdellemme viikon lopulla.

Kaksi vanhusta tulipalon uhriksi

Kaksi vanhempaa miestä kuoli tulipalojen serauksena, jotka tapahtuivat viime perjantai-iltana ja lauantaiaamuna. He ovat Alcide Carriere, 73-vuotias, 326 Queen St., Sudbury, ja Edward Elfe, 76-vuotias, French River'ilta.

Carriere kuoli lauantaina Sudburyn St. Joseph'in sairaalassa palohaavoihin, joita hän sai 13 tuntia aikaisemmin sattuneessa tulipalossa, joka poltti hänen kahden huoneen alakerran huoneustonsa. Hän joutui olemaan rullatuolissa, koska häneltä oli katkaistu toinen jalka ja oli yksin huoneustossaan, kun tulipalo alkoi.

Elfe, joka oli vanhapoika, kuoli French River kylässä tulipalossa. joka hävitti hänen kotinsa. Tulipalon huomasi Paul Bazinet, Rutter'ista. Hän oli kylässä ja kuuli räjähdyksen ja näki Elfen kodin tulessa.

Syytettynä LSD:n myynnistä

Sudburyn oikeudessa määrättiin $1,000 käteis-takaussumma perjantaina 23-vuotiaalle miehelle, joka pidätettiin Sudburyn keskikaupungilla LSD:n myynnistä.

William Teal'in vangitseminen oli ensimmäinen kerta Sudburyn historiassa kun RCMP ja Sudburyn moraalivirkailijat joutuivat tekemisiin huumausaineiden myyntiasiaan.

RCMP:n virkailija Llouyd Larose sanoi, että Teal vangittiin sen jälkeen kun hän oli myynyt LSD:tä RCMP:n salaiselle agentille. Teal'ilta takavarikoitiin huomattava määrä LDS kapselleja .

Korkein rangaistus LSD:n myynnistä on $5,000 tai vankilatuomio, ei yli kolmea vuotta, tai molemmat, sakko ja vankilatuomio.

Poliisituomareille arvon- ja myös palkankorotus

Toronto. — Lainlaatijakunnalle perjantaina esitetyn lakiehdotuksen perusteella maakunnan poliisituomarit saavat arvonkorotuksen tuomareille ja samalla palkankorotuksen . Lisäksi tulee muodostettavaksi tuomarikomitea eli — neuvosto minkä tehtävänä on suorittaa tutkimuksia Ontarion oikeuslaitoksen asioista.

Prokuraattori Arthur Wishartin esittämän lakiehdotuksen mukaan tuomarineuvostolle tulee valtuudet tutkia tuomarien ja poliisituomarien toimenpiteitä.

Mr. Wishart sanoi, automaattisesti tuomareiksi tulevien (lain hyväksymisen jälkeen) poliisituomarien alimmaksi vuosipalkaksi tulee $21, 500 sen sijaan kun he saavat nyt $10,500 vuodessa.

Pitkän matkan tähtäyksenä on se selitti mr. Wishart, että Ontarion tuomarit tulevat saamaan samanlaiset palkkaedut kuin liittovaltionkin tuomarit.

Korea vaatii yhä USAn anteeksipyyntöä Pueblon tapauksesta

Tokio. — Pohjois-Korean viikon vaihteessa julkaiseman tiedon mukaan yhdysvaltalaisen vakoilijalaivan 82-henkiseen miehistöön kuuluva yksi merimies on sanonut, että ko. miehet vapautetaan heti kun USA esittää anteeksipyynnön.

Jos presidentti Johnson kieltäytyy anteeksipyynnön esittämisestä, selittää John A. Shillings, Mantuasta, Ohio, silloin joutuu "Pueblon koko miehistö olemaan lopun ikänsä Pohjois-Koreassa."

Pohjois-Korean hallitus on vaatinut Yhdysvalloilta anteeksipyyntöä sen vuoksi, kun vakoilulaiva Pueblo tunkeutui Pohjois-Korean aluevesille, mistä se pidätettiin tammikuun 23. pnä.

PETTYNYT

Vastanainut toiselle: "Avioliitto on oikeastaan vain yhtä jauhamista. Sinä tiskaat, vaihdat vuodevaatteita — sitten kahden viikon päästä on sinun tehtävä se uudelleen.

Separatistinen RIN Levesquen tueksi

RIN kannattaa yhteisrintamaa Levesquen uuden puolueen kanssa vaaleissa

Montreal. — Quebecin vanhin separatistinen puolue — Ressemblement pour l'Independence Nationale (RIN) — hyväksyi sunnuntaina yksimielisesti päätöksen yhteisrintaman muodostamiseksi René Levesquen järjestämän uuden puolueen kanssa.

Viikonvaihteen aikana pidetty ylimääräinen edustajakokous lisäsi suuresti RINin johtajan Pierre Bourgaultin valtuuksia ja antoi hänelle suhteellisesti puhuen vapaat kädet neuvotteluissa Levesquen kanssa. Samalla kertaa 34-vuotias Bourgault hylkäsi puheet yhtymisestä kolmannen separatistisen puolueen, Ralliement nationalen kanssa, mitä johtaa Gilles Gregoire.

Lisäksi tiedoitettiin että RINista eronneet vasemmistolaiset ovat hajaantuneet kahdeksi ryhmäksi, ja että he muodostavat pian kaksi uutta puoluetta.

Viikonlopun aikana pidetyt kokoukset tarkoittavat käytännöllisesti katsoen sitä, että mr Levesquesta tuli Quebecin itsenäistymisliikkeen pääasiallisin puhemies.

Maurice Richard Arenalla huhtikuun 20—21 pnä pidettävään Levesquen puolueen perustavaan edustajakokoukseen uskotaan saapuvan noin 2,000 edustajaa.

Nyt pidetyssä RINin edustajakokouksessa oli 340 äänioikeutettua edustajaa ja 700 seuraajaa.

RINin vaivana on ollut sisäinen hajanaisuus mutta nyt pidetyssä edustajakokouksessa vallitsi miltei täydellinen yhtenäisyys esimerkiksi puoluejohdon valinnassa.

"Yhteisrintamasopimuksen" perusteella kumpikin puolue tulisi säilyttämään oman itsenäisyytensä, mutta ei nimitä ehdokkaita toinen toistaan vastaan Quebecin tulevissa vaaleissa.

Mr. Bourgault on kuitenkin puhunut myös yhteenliittymisestä selittäen, että hän on valmiina toimimaan Levesquen johdon alaisuudessa. Bourgault pitää mr Levesquea Quebecin yhtenä kansanomaisimpana poliitikkona. Mutta mitä tahansa yhdistymissopimuksia tehdään, ne on alistettava RINin edustajakokouksen ratifioitavaksi.

LATINALAISEN AMERIKAN TOINEN VALLANKUMOUS

(Jatkoa sivulta 3)

jensä kanssa "olla olematta tämän hallinnon aikana tapahtuvien joukkomurhien vaiteliaita sivustakatsojia Me ryhdyimme opettamaan intiaaneille, että he eivät voi varjella oikeuksiaan elleivät itse ota osaa niiden puolustamiseen".

Latinalaisessa Amerikassa ei kysymys ole kehityksestä tai vallankumouksesta, vaan rauhallisesta tai eirauhallisesta vallankumouksesta. Thomas Melville sanoo. Thomas Melville ei ole ainoa lajissaan. Monet latinalaisen Amerikan kirkonmiehet ovat päätyneet samaan tulokseen. Uhrin itsepuolustus hyväksytään moraalisesti yhä laajemmissa piireissä ja vallankumousta ennemmin tai myöhemmin pidetään selviönä. Vasemmistolaisen liikkeen piirissä suhtautuminen on periatteessa kristallinkirkas. Kysymys on vain miten ja milloin.

SISSILIIKKEIDEN NÄKÖKANTOJA

Varsinaisen sissiliikkeen alkuna Guatemalassa pidetään helmik. 6 päivää 1962, jolloin luutnantti Marco Antonio Jon Sosan johtama marrasraskuun 13 päivän liike alkoi. Tunnetuimman sissiliikkeen FARn nykyisen johtajan majuri César Montesin laatimasta kuubalaisessa Granma-lehdessä tämän vuoden maalisk. 3 pnä julkaistusta kirjoituksesta ilmenee, että eräiden sissiliikkeiden, ylioppilaiden huhtikuun 12 päivän liikkeen ja Guatemalan työväenpuolueen yhteistyö alkoi joulukuussa 1962.

Montesin mukaan Guatemalan vasemmistovoimia nyt pirstova kriisi alkoi lokakuussa 1964, jolloin majuri Turcios Lima jätti marraskuun liikkeen, "jonka johto siihen aikaan oli joutunut ulkomaalaisten trotskilaisten käsiin" (Montes). Lausumalla saatetaan tarkoittaa Sosaa, joka alkuvuodesta 1965 eräälle meksikolaiselle lehtimiehelle antamansa lausunnon mukaan yhdisti aseelliseen toimintaan komiteoiden perustamisen kyliin ja niissä harjoitetun lukutaito- ja poliittisen valistuskampanjan. Maaliskuussa 1965 pidetty yhdistämiskokous johti Montesin mukaan kaksijakoisuuteen, poliittiseen ja aseelliseen siipeen viimeksi mainitun lamautuessa johdon puutteessa. Montesin tammikuun 21 pnä tänä vuonna päivätty kirje vahvistaa hänen johtamiensa sissien ja Guatemalan työväenpuolueen pesäeron. Montes esittää sen syyksi työväenpuolueen vaali- ym. laillisia muotoja suosivan linjan, jonka vasta kohtana on hänen johtamiensa sissien yksinomaisena hyväksymä aseellinen linja.

Käytettävissäni ei ole "syytetyn" puheenvuoroa, mutta FARinkin lausunnoista käy ilmi, että kysymys ei ole näin yksinkertainen. FARn muiden komentajien kirjeessä (Granma 22. 2. 68) arvostellaan vastapuolta siitä, että se vaatii sotilaallisten toimien ohjaamista poliittisten tarkoitusperien mukaisesti päämääränä kansan mukaan saaminen.

KANSANJOUKOT VAI ISKURYHMÄ

Näiden epäsuorien todisteiden mukaan on keskuselimen enemmistö (kenties vain Montesia lukuun ottamatta) kannattanut joukkopohjan luomista ja kaikkien keinojen käyttämistä samalla kun on katsottu taistelun etenevän tiettyjen vaiheiden kautta.

FARn johto on kiireisempi ja haluaa kaiken voiman kiinnittämistä aseelliseen toimintaan heti. "Ellemme voita, kuolemme taistelussa, mutta silloin olemme varmasti valaisseet tietä niille jotka seuraavat", sanoo César Montes.

Tällä uljuudella varmasti on vetoa nuorisoon. Taisteluissa kaatuneista tulee marttyyreja ja soihtuja jälkeentuleville eikä se tietenkään ole vailla merkitystä. Mutta kun on kysymys vallan valtaamisesta latinalaisen Amerikan oloissa, missä vastassa on USAn voimaan nojaava fasistinen oligarkia, luulisi tärkeätä olevan kansan saaminen toimintaan taakse. Venezuelan ja Bolivian sissien esimerkit osoittavat, ettei sissitoiminta sinällään ole mikään "sesam aukene", ei varsinkaan silloin kun kansa kokee sen pelkkänä terrorina tai showesityksinä. Voidaan aiheellisesti kysyä, millä tavoin esim FARn joulukuinen operaatio — kolmen myymälän sytyttäminen Ciudad Guatemalassa — palveli vapautumista ja millä tavoin sitä palvelevat tutut lentokoneiden kidnappaukset.

Ristiriidat eivät johdu aseellisen toiminnan hyväksymisestä tai hylkäämisestä, vaan raja kulkee vallankaappauksen ja vallankumouksen välillä. Kysymys on siitä, voiko pieni aseellinen ryhmä vallata vallan — ja pitää sen! — vai onko taisteluun nostatettava kansan laajat joukot.

Useimmat ulkopuoliset huomioitsijat, jotka eivät ole osallisina kiistassa, uskovat, että latinalaisen Amerikan harvainvallat ja USA (Kuuban jälkeen viisastuneina) ovat kyllin varuillaan vasemmalta tulevien kaappausyritysten suhteen. Jos tämä arvio on oikea, on jäljelle jäävä tie selvä: tarvitaan joukkojen voimaa. — Hilkka Ahmala.

UUSI
LOISTELIAS
ja ajankohtainen
JULKAISU
KERRAN KUUKAUDESSA

1 vuosikerta Canadaan $5.75
MM
MAAILMA JA ME

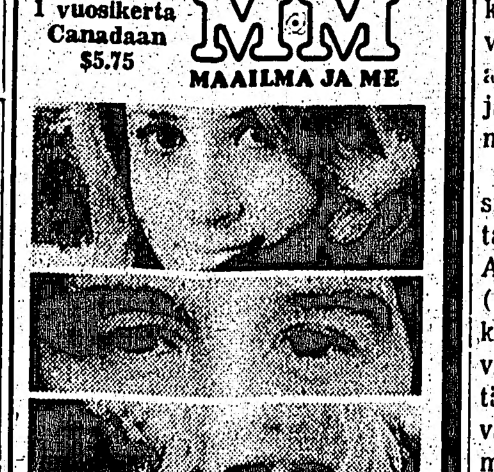

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c
Ensimmäiset irtonumerot saatavana kahden viikon kuluttua.
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS
PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Kauneimmat
KUKAT
edesmenneen tuttavamme
Nikolai (Nick) Ristimäen
MUISTOLLE
Sanni Hill
Hanna ja Matti Saari
Vilma ja Eino Lehtola
SUDBURY ONTARIO

PERHEEN NUOREMMILLE

It Snowed Again Says Aila

Dear Irja-täti, girls and boys.

How did everyone enjoy their holidays? I guess they weren't too excited about going back. Our holidays were nice the first few days and then it snowed again. Now it is all muddy, rivers are flooding and the snow is almost gone. In school we are having more tests on the work we have covered lately.

I guess Irja-täti appreciates the help she is getting from Rauha-täti and Setä. They are doing a very good job.

I hope we all hear from the other boys and girls an account of what they did during the holidays.

That's all for now.

AILA ALANEN

P.S. My class is sewing aprons at school in Home Economics.

Irja-tädin postilaatikko

Kevät tekee tuloaan kovalla kiireellä, aurinko paistaa jo lämpimämmin, lumet sulavat ja pian jo järvetkin aukeavat. Lapset tästä erikoisesti nauttivat, onhan se niin hauskaa, kun saa leikkiä enemmän ulkona ja vähemmillä vaatteilla. Ja sehän tietää kesäloman lähestymistä, uima- ja kalareissuja ja kaikkea muuta huvia. Mutta, tytöt ja pojat, olkaa silti oikein ahkerina koulussa tämä loppu lukukausi, niin sitten hyvin kunnostauduttuanne koulussa on lomanvietto kaksinkertaisesti hauskempaa.

Tänään oli kokonaista kolme kirjettä Perheen nuoremmille-osastoon. Pikku Dianne kirjoitti ensimmäisen kirjeensä. Kyllä täti siitä hyvin selvän sai, kiitos vain ja kirjoita pian uudelleen. Samoin kiitos Ailalle ja Annettelle nämä tytöt ne kelpaavatkin esimerkiksi toisille tytöille ja pojille, he kun kiireissäänkin muistavat tätä lasten omaa osastoa.

Odotellen kirjeitä pikku ystäviltään,

RAUHA-TÄTI

J.K.

Tytöt ja pojat, varokaa heikkoja jäitä. Parasta olisi, jos ette menisi jäälle leikkimään enää tänä keväänä. Eiköhän päätetä, että mennään jäälle vasta ensi talvena?

Annette has a Part In a School Play

Dear Irja-täti, girls and boys.

Well, how did all the girls and boys enjoy their holidays? Out here it was raining and snowing.

Last Friday we went to the theatre and we saw the "Jungle Book" and "Charlie, the Lonesome Cougar." They were very good shows.

Today at school we are doing a play which I am in. It isnt very long but it is good.

Bye for now.

ANNETTE ALANEN

P.S.

I haven't got very much time to write because I'm going to school. I'll write more next time.

* * *

Dianne's First Letter

Dear Irja-täti, boys and girls.

I am Dianne Jantti. I am Ronald's sister. I go to school and I like school.

I hope you understand my printing. This is all for now.

Dianne Jantti.
McKerrow. Ont.

Toinen F-111A kone alas P-Vietnamissa

(Jatkoa sivulta 1)

voi antaa vastapelureille sellaisia tietoja, jotka tulivat maksamaan yhdysvaltalaisille veron maksajille toista miljardia dollaria.

Tämä alas ammuttu kone, jossa on taakse- ja eteenpäin liikutettavat siivet (koneen nopeuden kontrolloimiseksi eri korkeuksissa), oli yksi kuudesta F-111A taistelupommittajakoneesta, jotka viime viikon alusta lähetettiin ensimmäisille sotaretkilleen — Thaimaasta Pohjois-Vietnamia pommittamaan.

Amerikkalaset sotilasvirkailijat myöntävät, että jos tämä kone todella putosi Pohjois-Vietnamin alueelle, silloin vietnamilaiset ja heidän liittolaisensa saivat siitä äärettömän tärkeitä teknisiä tietoja, joita pidetään huippusalaisuuksina.

Erikoisesti on kiinnitetty huomiota koneen huippusalaisiin elektroonisiin laitteisiin. Kuinka suurta hyötyä vastustajat siitä saavat, se riippuu osittain siitä, missä kunnossa kone on maahan pudonnut, selittävät amerikkalaisviranomaiset.

Pentagonin antamien tietojen mukaan tämän lentokoneen kehitys tuli maksamaan $1.1 miljardia.

V.- ja u.- seura VISAN näyttelijät esittävät yksinäytöksisen näytelmän

"VASTAMYRKKY"

Kirj. Juhani Tervapää

WANUPIN HAALILLA
Lauantaina, huhtikuun 6 pnä, klo 8 illalla

HENKILÖT:	ESITTÄJÄT:
Mies	WM. LEHTO
Nainen	MARIA KIRKWOOD
Sandra	WENDY TAMMI
Saarinen, autonkuljettaja	JOHN PELLINEN

Ohjaus: MARGIT ROMO

Näytelmän jälkeen tanssitaan. Soittaa "maailman parhaat soittoniekat". Rullalippujen nosto kello 11.

SISÄÄNPÄÄSY $1.00 TERVETULOA!

VAPPUTERVEHDYKSENNE VAPAUDEN VAPPUNUMEROON

Työväen kansainvälisen juhlapäivän Vapun johdosta ilmestyy Vapaus erikoisena vappunumerona huhtikuun 23 päivänä.

Yksityiset tervehdykset 50 senttiä, erikoiskehyksessä $2.00 ja $3.00.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢